

EL AUTONOMISTA

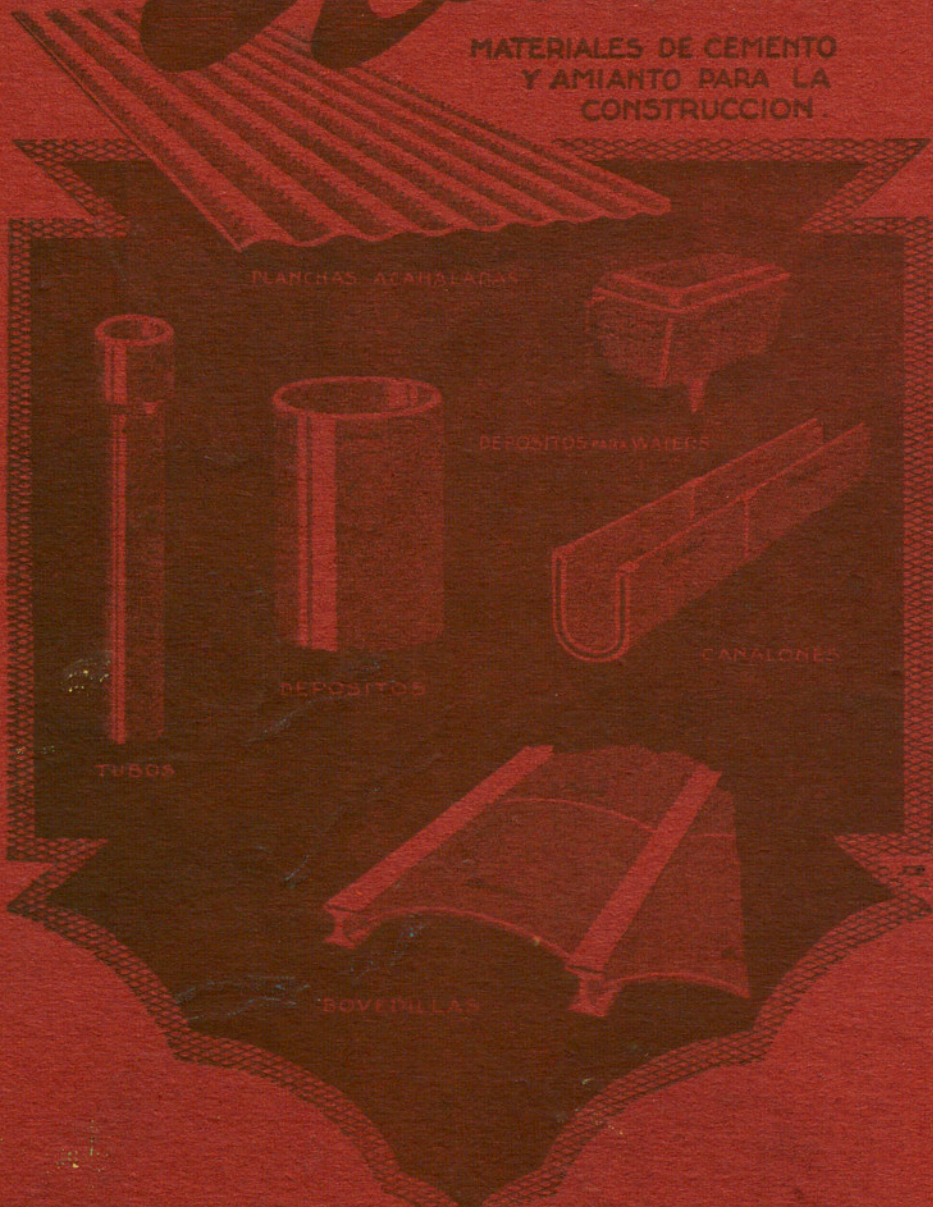
SUPLEMENTO LITERARIO

GERONA, OCTUBRE 1932

Rocalla

MATERIALES DE CEMENTO
Y AMIANTO PARA LA
CONSTRUCCION

ROCALLA SA. BARCELONA

RUA ESTUDIOS 14 y CANUDA 2 TEL 20768

VENTA EN GERONA

ENRIQUE SAGRERA

LORENZANA

FÁBRICA DE PIEDRA ARTIFICIAL

EL AUTONOMISTA

SUPLEMENTO LITERARIO

GERONA, OCTUBRE 1932

Per la cultura dels obrers gironins

Els deu o dotze anys darrers han estat, per a la nostra ciutat, anys d'avenç material: les manifestacions externes d'aquest avenç són ben paleses, i l'augment de població de la ciutat, durant aquest període, ha estat important: de 18.400 habitants que donava el cens de 1920, ha passat Girona a 22.400, que donà el cens de 1930.

Però, es trist haver de confesar, que l'avenç cultural de Girona no ha pas estat de la mateixa importància que el seu millorament material. Si en descontem la creació de l'Ateneu de Girona i la fundació de l'Associació de Música, ben poques altres obres o institucions podrien palesarnos que a la nostra ciutat, en el decurs dels anys darrers, hi hagués regnat fretura pel seu millorament cultural.

Es indubtable que ara els temps són especialment propicis a donar caliu a tot afany que tendeixi a millorar la condició dels obrers; i no cal dir que l'elevació del nivell de cultura d'aquets, ha de situar-se en el primer plà entre les qüestions que més els poden beneficiar.

¿Què cal fer, doncs, per a fomentar i

millorar la condició cultural de l'obrer gironí? No calen, certament, obres extraordinàries i fora de l'abast de les nostres possibilitats: amb obres ben modestes podem aspirar també a remeiar això.

Cal, primordialment, que l'obrer pugaf fer-se amb aquesta cultura general i especialitzada que necessita. Per a obtenir aquesta finalitat, és inajordable que l'Ajuntament de Girona, amb col·laboració amb la Generalitat de Catalunya, procedeixi a la creació d'una "Escola d'Arts i Indústries". En aquesta escola, ultra els coneixements generals d'ampliació de l'ensenyament primari (o d'algunes matèries del mateix), caldrà donar als alumnes ensenyaments especialitzats, establint tallers per l'aprenentatge de les indústries més típiques de les nostres comarques, i dels oficis més adients a les necessitats de la ciutat: és a dir, caldrà poder aprendre-hi especialitats de teixir, de fabricar ceràmica, de fondre metalls, ultra els oficis de fuster, d'ebanista, de manyà, de mecànic i, àdhuc, de paleta i vidrier.

Una altra de les branques que caldria

instaurar a aquesta Escola, seria la de les ensenyances de comerç (càlcul, comptabilitat, organització, idiomes, estadístiques, estudi de mercats, etc.). Girona i les seves comarques són llocs fonamentalment comercials, i és de doldre que els joves que ara es dediquen al comerç, no puguin tenir una formació més densa que l'elementàrrima que han pogut rebre en els escoles d'ensenyament primari, i això encara mercès als entusiasmes i bona voluntat d'alguns benemèrrits professors.

Es també necessari que els nostres obrers trobin, a la Biblioteca Municipal, una bona col·lecció d'obres adients a les necessitats que se'ls presenti en llurs oficis. No són precises sumes quantioses per tal de dotar a dita Biblioteca d'un estok de manuals, suficients, per ells mateixos, per aclarir molts dubtes i moltes dificultats que poden sorgir en el treball diari de cada especialització.

L'obrer gironí hauria de tenir, a l'abast de la seva mà, el poder resoldre's tot això, cosa que l'habituarà a ésser menys rutinari i a fer les coses amb més perfecció, contribuint, així, a desvetllar-li un major gust per l'ofici.

Entre aquestes obres que preconitzem, hauria d'haver-ni algunes de científiques de caire elemental, altres de major densitat de coneixements, i algunes de tecnologia, de pràctiques d'oficis i de vulgarització.

Això acomplert, podria encara arrodonar-se el quadro de cultures especialitzades, oferint als obrers algunes conferències, ja sia sobre aspectes d'organització del treball, ja sia sobre els seus deures cívicis o sobre vulgarització de Ciències i Arts. Amb aitals ajudes, l'obrer gironí veuria aixamplar-se el camp de les seves possibilitats, i tot plegat fóro un incentiu constant a la seva curiositat i als seus afanys de perfecció espiritual: cosa que es traduiria en un major gust pel treball, en una major eficiència i perfecció del mateix i en una florida de satisfacció i optimisme en el seu ànim.

Per tal de fer viable ràpidament tot això, tal vegada seria convenient estudiar la possibilitat d'instalar aquesta Escola d'Arts i Indústries construint un pis al damunt de la Guarderia de nens que sembla es va a edificar en front del Grup Escolar. L'ampliació de dita construcció no seria cosa massa costosa, i Girona podria comptar ràpidament amb un local, bastit ad-hoc, per a poder-hi donar aquests ensenyaments que preconitzem.

Vegi's no més en les nostres paraules i en les nostres suggestions, tant sols un bon desig de contribuir a remeiar la manca d'uns ensenyaments vertaderament avui imprescindibles. ¡Tant de bó les nostres paraules no caiguin en va, i ens sia possible veure convertida en realitat una obra que creiem altament convenient i beneficiosa per Girona, i destinada a desvetllar vocacions, possibilitats i afanys entre les nostres joventuts. Afanys i vocacions que podran ésser demà altres tants fogars d'avenç, de cultura i de millorament ciutadà, de la nostra volguda Girona.

Joaquim Pla

Octubre, 1932.

El campanar de Lleida

*A dalt de la muntanya que domina
com miranda els bells termes lleidatans,
s'enlaira un campanar fet per gegants
o per homes de raça gegantina.*

*Quan guaita cap avall, l'aigua veïna
del riu li dóna espill i l'horta encants;
i guaitant cap amunt, toca amb les mans
i conversa amb la lluna i la boirina.*

*Pugem-hi, doncs... L'escala cargolada
que als ulls dóna mareig i al cor neguit,
sembla que estigui des del cel penjada.*

*I amunt, amunt, ja ets dalt! Ara, esperit,
si et sents d'àliga el cor, pren revolada,
que ja ets a mig camí de l'infinit!*

MAGI MORERA I GALICIA

Cançó

Canto pel goig que em fa cantar
i perquè em prengui qui em voldria;
canto perquè no puc servir
tanta de joia a casa mia.

Tota per tots i tal com só,
que d'altra guisa no en sabria;
tota per tots en ma cançó
damunt la terra on jo neixia.

Damunt la terra que alça un clam
i esqueixa el vel que l'oprimia,
i a les germanes dóna un ram
de l'olivera que floria.

Canto que enlloc del món on fos
cantar com ara no podria.

El Mariner

Quant de temps que fa,
— dies i setmanes —
que Madhu té al moll
la barca atracada,
amb l'estiba a punt,
i branda que branda.
Si ell me la deixés,
jo l'aparellava
amb cent remes alats
i cinc veles blanques.
No aniria pas
a mercats ni a tràfecs;
perquè lluny jo hi sé
l'illa de les fades:
l'enronden set mars,
tretze rius l'amaren.
Però en ton recó
tu no ploris, mare,
que jo no faré
com féu Ramatxandra
que trigà tants anys
a tornar a casa.
Seré com el rei
d'aquella rondalla;
i duré al vaixell

tot el que m'hi càpiga.
També el meu amic
jo vull emmenar-me'n.
I al lluny cercarem
l'illa de les fades:
l'enronden set mars,
tretze rius l'amaren.
Farem vela en ser
que llustregi l'alba.
Al migdia quan
tu estaràs banyant-te
nosaltres serem
ja a un altre reialme.
Passarem el gual,
deixarem la plana.
En pondre's el sol
ja ens tindràs a casa.
De tot el que hem vist
te'n faré contalla.
Perquè lluny jo hi sé
l'illa de les fades:
l'enronden set mars,
tretze rius l'amaren.

CLEMENTINA ARDERIU

Fragment terminal

D'una novel·la inèdita,
escrita en temps llunyans...

Les veïnes s'havien fet mestresses de la casa. Havien vestit la difunta, li havien lligat les mans amb uns rosaris, li havien posat un crucifix damunt el pit; i totes, amb veu baixa, asseguraven que havia quedat tan bé, i que semblava que parlava. I després de deixar-la en-narcada al cim del llit i havent posat quatre ciris a l'entorn, se oferiren a l'Angeleta i s'en varen anar cada una a casa seva, per esperar amb ànsia l'hora de l'enterrament, a fi de veure qui faria el dol, i quin acompanyament el seguiria.

L'Angeleta es quedà sola. Havia ficat la nena en el seu llit i ara estava ja adormida, després d'haver pensat un moment si l'ànima de la seva àvia, a la que havia resat un pare-nostre, la pintarien al costat de les que havia vist una nit de novenari. Només quedava una veïna, la més íntima, que s'oferí a passar la nit en vetlla, sempre que pogués apoiar el cap sobre un coixí un parell o tres d'horetetes.

Aleshores l'espirit de l'Angeleta s'abimà en una muda desesperació de solitud i de misteri. Mai havia vist la mort tan intensament com ara, i comprenia que dins la materialitat de la mort, hi deu haver quelcom, més divinà que humà, i que potser més aviat és un florir que una desfeta.

La mort de la seva mare, ja prevista, no l'havia contorbada encara extensament; ni havia plorat massa, ni havia demostrat defalliment: la seva dolor era més íntima: era tan de cor endins, que apenes les llàgrimes se n'havien endonat. Era el cervell, en la seva ideologia, qui més n'havia sentit el cop, i divagava a l'entorn de les idees més abstractes, sense que la reflexió les concretés d'una manera exacta. Eren idees

que volaven, que volaven, d'una melangia tètrica, d'un marasme horripilant; idees subconscients sobre el no-rès, sobre els esperits, sobre l'eternitat, sobre els misteris, sobre l'atzur dels cels i els monstres de l'Apocalipsi; un conglomerat de misticismes més aberrats, confosa barreja d'idees religioses de totes les religions, les mortes i les d'ara, totes fent acatament al misteri d'aquest més-enllà que engoleig igualment les flors que les estrelles, des del grumoll infinitament petit de gelatina, fins a milenars de milenars d'éssers humans.

I si, per descansar la pensa, aixecava els ulls, aleshores veia al seu davant els quatre llums encesos, llengolejant grogors de mort, i el cadàver de la seva mare sobre el catafalc del llit, les mans creuades per dessota el crucifix, envoltat per la penombra en què s'enclòia tot, inclús ella mateixa. I es trobava sola, sola... Després de les divagacions passades, se sentia infinitament petita dintre el món, talment un verm missèrrim, sense el dret de respirar una alenada d'aire, i se sentia tristesa fonda i unes ganes manyagues de plorar molt baix, i una soletat immensa, com si tingués buidada l'ànima.

Varen tocar hores a la catedral. Va contar-les lentament: eren les onze; feia tres hores que s'estava asseguda als cotxes recalcats en els genolls i el cap entre les mans. Va sentir dormir la veïna. A fora, pel carrer, va sentir veus i remoreigs de passos. Després li va semblar com si algú pujés l'escala. Mes ella continuava buida, i tot plegat per ella havia mort.

Aleshores va entrar-li por; mes, no la por vulgar, sinó més aviat d'ella mateixa: comprenia que si en aquell moment li hagués vingut una idea qualsevol, pecaminosa o criminal, suggestionant-la, des de dins o des de fóra, hauria d'acomplir-la fatalment, ja que havia deixat d'ésser ella

mateixa, car se sentia deslligada del seu cos, talment con si fos impalpable i es pogués evaporar.

Va voler lluitar contra aquesta obsessió de negativisme; fent un esforç logrà aixecar-se, i, lentament, caminant de puntetes, obrí el calaix de la tauleta i en tragué un petit llibret. En recular va mirar la morta i allavors una vibració d'espant, d'horror de la seva mare, d'esperverament, de plena consciència de tenir-la de cos-present, de què ja no la veuria mai més, mai més, mai més, va sacsejar-la tota. I va esclatar en plors, i va abraonar-se amb el cadàver, i va omplena-lo de petons, rompent en un instant la llosa que li aplomava l'esperit, trencant els grillons que li empresonaven l'ànima.

I allavors va plorar molta estona, molta estona; tant, que va arribar a despertar-se la veïna... I, plorant encara, i tintivejant, va arreulir-se damunt de la cadira, i, mig inconscient—quan ja el seu plor s'anava esvain com una boira socua—, obrí el llibre, el Kempis, per intemptar llegir-lo. L'anava recitant per els seus dintres, mes l'esperit no confegia les paraules. Per fi, fent un esforç, que degué repetir moltes vegades, ho va lograr, i va sentir que el llibre li parlava així:

“Quan arribis a tant que l'aflicció te sigui dolça i gustosa per amor del Crist, pen-

sa que et va bé allavors, car has trovat el paradís damunt la terra...”

I ella casi bé hi havia arribat! no precisament per amor al Crist, sinó per la cristianització de tants dolors a dins de l'ànima. N'estava saturada, i no hi cavia un dolor nou: havia trobat, doncs, el paradís... I somriagué de la ironia.

Mes allavors li va semblar que es feia una claror nova al seu davant: alçà la vista, i, soptadament, es posà drete...

—Tú! tú!

—Si, jo. No m'esperaves, i devies esperar-me.

—Esnest! per què has vingut?

—No ho sé... Per què ha mort la teva mare? No, no sabem pas, tampoc... Més he vingut, en part, perquè t'he presentit molt trista, molt feble, i, sobretot, molt sola. Y he vingut, també, per nomenar-te, si m'ho permets, germana...

—Germana... dius?

—Germana, si; germana en el dolor present; mes, si tú vols, després te nomenaré d'altra manera...

I li agafà les dues mans entre les seves. i l'Angeleta va voler parlar i no pogué, mentre el mirava fixament als ulls, amb una mirada que encloïa tota l'eternitat de la seva ànima.

Laureà Dalmau

Salutació d'arribada

Tots els penells senyalen a migdia
d'on ve la nau que el porta;
uns coloms blancs coronen d'alegria
la gloriosa porta
que fan els campanars, on s'eregeixen
l'estel de ferro i la daurada dea;
lluen teulats, i Pal·las Atenea
impera en nostres fronts, serena i forta,
Són fins els parallamps com cap més dia
— llances veillant dessota un cel d'espera —

i mentre el teu navili, com lleugera
visió de marbre, al mig del mar exulta,
en la ciutat feinejadora i culta
flameja la bandera,
el crit d'una sirena es desespera
de no ésser humà per més honrar ta glòria
i en el silenci hi ha una veu oculta
que diu: Oh viatgera
de l'àuria corona,
dels ulls de foc i de la mà petita,
per tu s'agença el món com quan de l'ona
va aixecar-se Afrodita.

JOSEP LLEONART

A l'amic J. M. Mir Mas de Xexàs

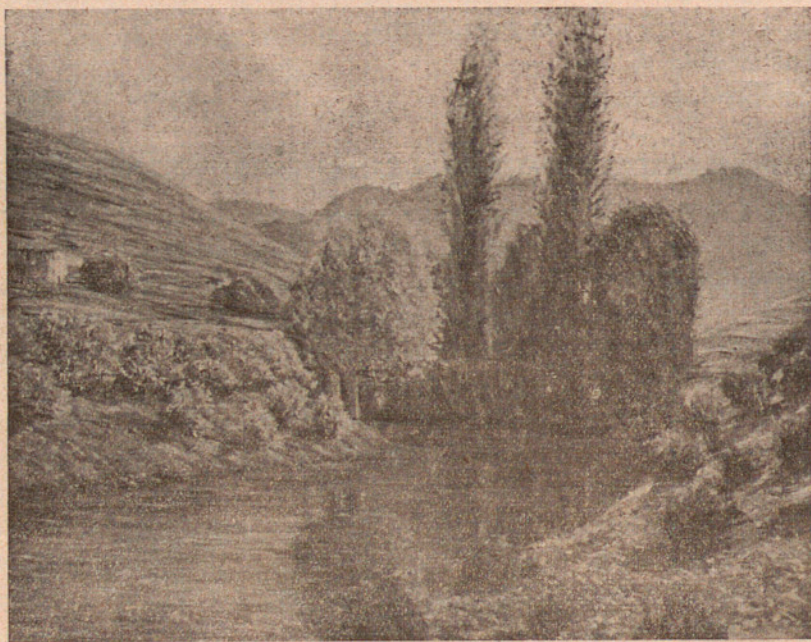
El fat t'ha dut, amic,
a resseguir la via
del cor i de l'esperit,
ha emprès ta voluntat
vers la glòria d'un dia
brossada de neguit.
I tu acceptès la lluita
confiant que la victòria
és l'anticip de joia
que serva l'infinit,
i comences la brega
que et guia vers la glòria
que ha d'embaumar ton pit,
i et rius del desengany
i el somriure d'irònic
i ferm recerques l'art
allà on és la bellesa,
i plasmes, com poeta,
dintre d'un marc harmònic
la teva concepció.
I tot el que tú tractes
entona una cançó
com l'espeternegar
d'alguna musa encesa.

ANTONI DOT ARXE

J. M. MIR MAS DE XEXÀS

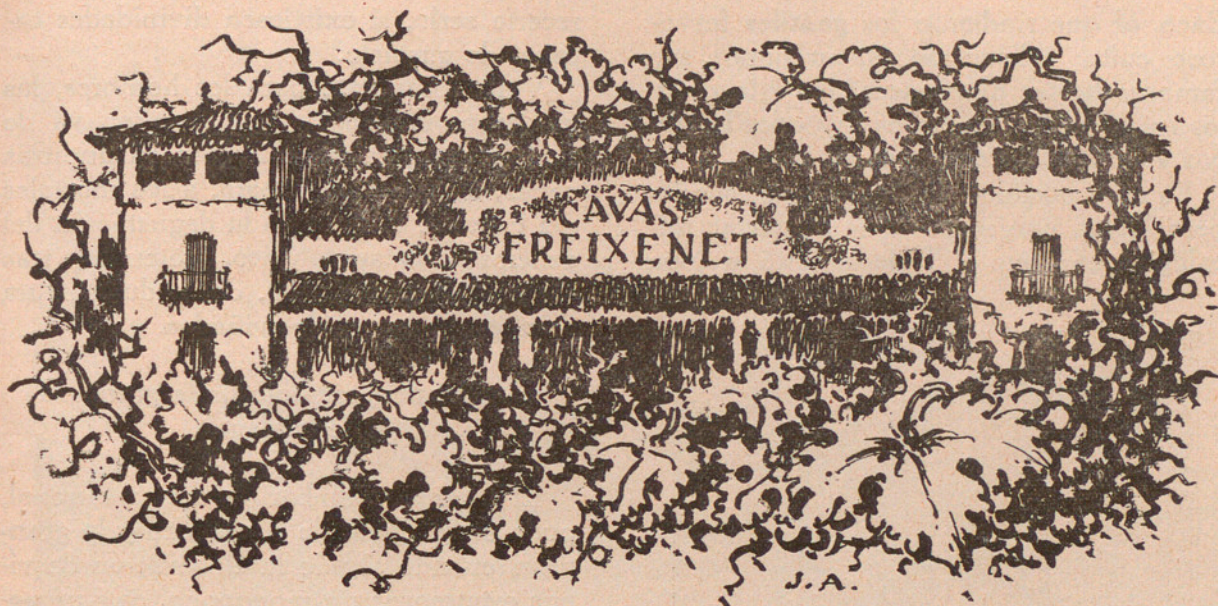
Retrat al llapiç per M.ª Lluïsa de
Malibrán, esposa del pintor - literat.

VORES DEL FLUVIÀ

Quadro a l'oli de Mir Mas de
Xexàs.

El "símbolo de la alegría" en Cataluña

Fantasías y realidades

El "champán", néctar olímpico y telúrico

En el léxico de la antigua Mitología, la palabra **néktar** significaba **bebida de los dioses**, imaginario **licor delicioso** que, según la fábula griega, bebían las divinidades del paganismo. Substituída en las creencias de los pueblos gentiles, aquella mitología materialista por otra más espiritual, el vocablo **néctar** ha conservado en las lenguas neolatinas su primitiva acepción genérica de **licor exquisito**, que no es ya fabulosa bebida de las deidades en el Olimpo, sino real y placente golosina, libada con deleite por los hombres en la Tierra.

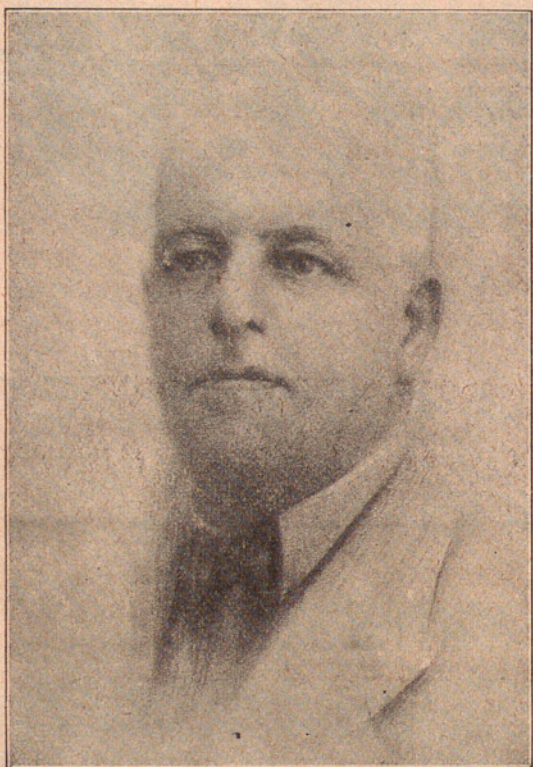
Ignoramos en absoluto—porque ni las leyendas de la antigüedad, ni las investi-

gaciones arqueológicas y protohistóricas, han aportado dato alguno acerca de tan interesante incógnita—cuáles fueron, en opinión de los gentiles, los más exquisitos licores terrenales de aquellos tiempos remotos, merecedores de ser ofrendados a sus deidades a título de néctares..

Es muy posible que el **vino**, cuya invención se atribuye, por la leyenda bíblica, al primer patriarca Noé, entrase en tal categoría, a juzgar por la elevada estirpe de **Baco**—el **Dionisio** de los Griegos—hijo del mismo **Júpiter tonante**, suprema divinidad del Olimpo, y por el consumo que de los caldos alcohólicos de Chipre, la Bética y la Galiá, se hacía en copiosas libaciones, en épocas, ya históricas, de la civilización pagana, por los adoradores de

Baco, al que rindieron los gentiles fervoroso culto, celebrando en su honor sus famosas **fiestas dionisiacas**, los griegos, y los romanos sus fastuosos **misterios báquicos** y fantásticas **orgías bacanales**.

Es muy posible—lo decimos por simple pero lógica conjetura—que el **néctar mitológico** con que el **Tiziano** llenó la copa

PEDRO FERRER BOSCH

Propietario de las renombradas Cavas FREIXENET

de **Dionisio** en su célebre cuadro "**El triunfo de Baco**", fuese un vino **espumoso**, similar al **champán** de nuestros días.

Es muy posible—y seguimos conjeturando—que los viticultores de la Champagne francesa, acuciados por la emulación, tratasen de descubrir, y descubrieran al fin, el secreto del fabuloso **néctar pagano**, ya que este vino vaporoso, modestamente innominado, al que llamamos **champaña** o **champán**, por alusión a su procedencia, si no es ya bebida de dioses, me-

recería serlo, si existiesen divinidades capaces de gustarlo.

Venturosamente para los hombres, las modernas deidades no descienden ya de su Olimpo para venir a libar en nuestras copas, dejándonos íntegro, a los mortales del Planeta, el goce de la degustación del delicioso **néctar tetérico**, obtenido, tras elaboración inteligente, de la dulce fruta de nuestros terrenales viñedos.

El champán, símbolo de la grandeza y de la alegría

El **champán**, ambarino néctar terrenal, pudo ser **símbolo de la vanidad y la grandeza**, cuando siendo la elaboración de vinos espumosos un monopolio, casi un secreto, privativo de Francia, este exquisito licor no estaba al alcance de las clases populares, y solamente podía figurar en las mesas de los magnates de la política y la plutocracia, y derramarse en sus banales y eróticas orgías. Pero al perder Francia este monopolio, al extenderse y nacionalizarse en otros países la fabricación del champán, y, con la baja del precio, universalizarse y popularizarse su consumo, el espumoso néctar ha trocado su antiguo simbolismo por el más sugestivo de la **alegría y cordialidad entre los hombres**.

Genuino símbolo de la alegría y de la cordialidad humanas, al solo hechizo de su nombre y bajo el mágico poder de su vaporosa espuma: desvanece pesares y tristezas, hace olvidar agravios y reconcilia a enemigos y adversarios, y, esfumando diferencias sociales y discrepancias ideológicas, estrecha los lazos de la amistad y la camaradería.

Por esto, va siempre asociada la **capo de champán** a todos los actos donde reinan el amor, la amistad o el simple compañerismo; presidiendo las doradas botellas del detonante licor, como inexcusable emblema de paz y de alegría, todas las fiestas conmemorativas de hechos gloriosos, como los triunfos del pensamiento, la voluntad

y la fuerza humanos; las conquistas de los ideales filosóficos, sociales y políticos; los éxitos de los genios de las ciencias y las artes, y las cordiales alianzas de amor o de amistad, en las que se desbordan, a flor de labios y corazones, el entusiasmo y la alegría, como rebosa la espuma del champán de las copas en alto.

A esta sugestiva espuma, liviana y traviesa, que escapa de las botellas como las lavas de los volcanes, y colma, engañosa, las achatadas copas, como las frívolas promesas de un beso de amor, debe sin duda este néctar delicado la potencialidad como mágico hechizo.

Champán evaporado, champán sin espuma, es amor sin juventud; es como un volcán agotado que ha perdido toda la grandiosidad de sus explosiones eruptivas, carente de fuego y de vida.

He aquí la diferencia esencial entre los vinos comunes, añejos o generosos, y los champanes.

Qué es el "champán" y cómo se fabrica

Quién conozca la elaboración y crianza de los vinos comunes, comprenderá fácilmente lo que es el **champán**, con la sencilla definición siguiente:

"Los **vinos espumosos** conocidos con la denominación común o genérica de **champán** o **champaña**, — galicismo adoptado para designar las clases de vinos similares a los famosos de este tipo, oriundos de la **Champagne**, comarca del noreste de Francia — son, simplemente, vinos blancos más o menos añejos, dulces o secos, que por llevar disuelta gran cantidad de gas anhídrido carbónico a presión, producen

mucha espuma al ser desembotellados, y tienen sabor agradable, de **éster** carbónico, y algo picante, que desaparece al evaporarse el gas" (1).

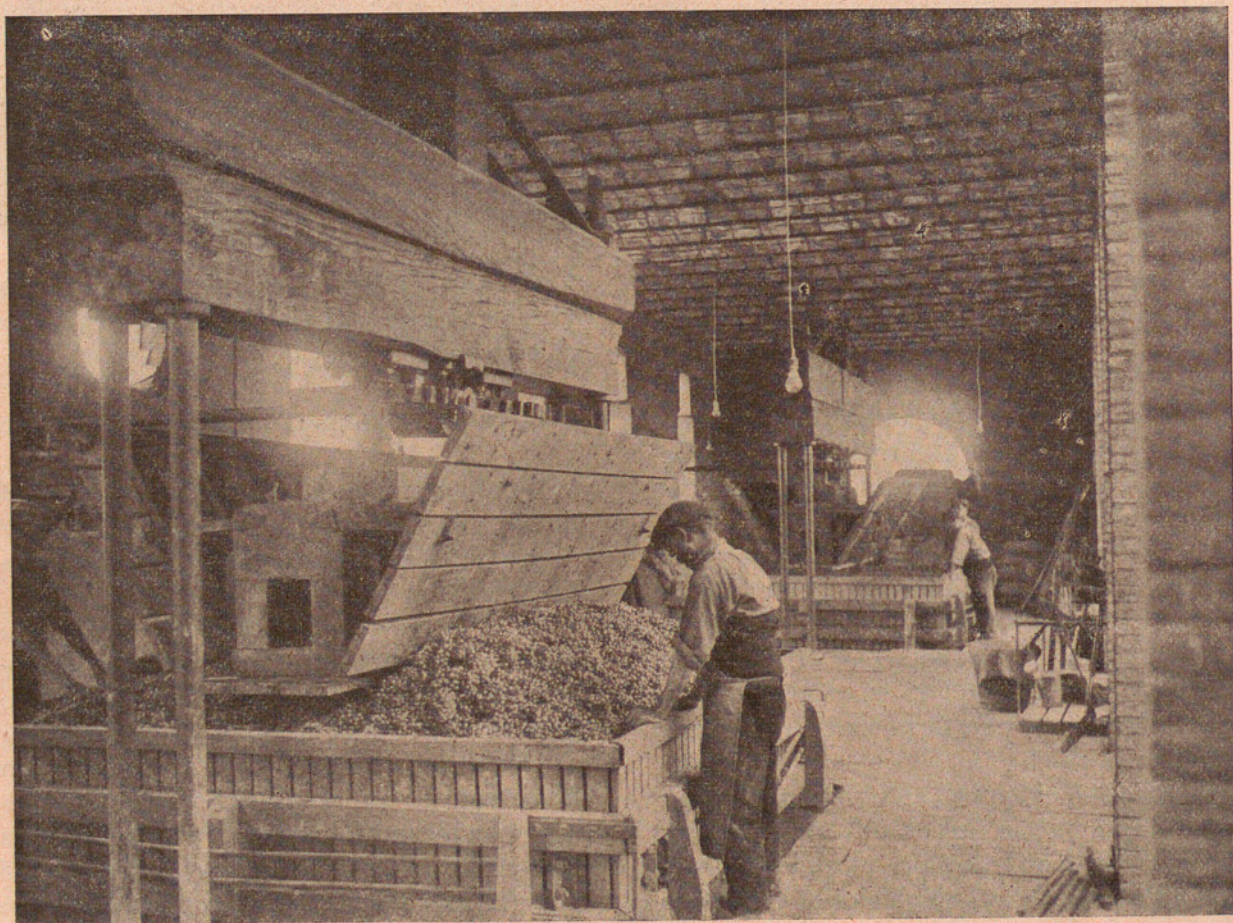
La técnica de la fabricación del champán buen vino blanco, y su **gasificación**. En la primera fase no vamos a entrar, pues son muy conocidas las prácticas de la vinificación, aunque, generalmente, dejan bastante que desear los rutinarios procedimientos seguidos por muchos cosecheros que, con riquísima primera materia (uvas), obtienen vinos defectuosos o de difícil conservación.

Para el **achampañado** de los vinos, esto

(1) En Química se llaman «**ésteres**» o «**éteres-sales**» a unos compuestos formados por la combinación de un ácido y un alcohol. Muchos de ellos son volátiles y aromáticos, y comunican sus perfumes característicos a las frutas, y el «**bouquet**» a los vinos.

es, su **gasificación** que los convierte en **espumosos**, puede utilizarse toda clase de vino, blanco o de color, dulce, embocado y seco, pero, por lo general, se prepara el champán con vinos blancos azucarados, clasificándose, según la cantidad relativa de azúcar libre que contienen, en: **dulces, semidulces o semisecos, y secos**, y atendiendo al modo de gasificarlos, en: **naturales y artificiales**.

Los **champanes naturales** se obtienen embotellando los vinos, mejor dicho, los mostos de vinos blancos, en cuanto cesa la primera fermentación, llamada **tumultuosa**, y así, todo el gas carbónico que se produce durante la fermentación **secundario o lenta**, no pudiendo desprenderse (por estar las botellas herméticamente cerradas) queda disuelto en el vino a favor de su propia presión.

Los **champanes artificiales** se fabrican inyectando a un vino totalmente **hecho**, anhídrido carbónico a fuerte presión, hasta saturación conveniente; son vinos **gasificados** del mismo modo que las limonadas gaseosas y el agua carbónica, llamada de Seltz, que se expenden en frascos con sifón.

El mosto del **champán natural** se extrae de uvas negras, pero no tintas, seleccionadas, muy maduras y sanas, estrujándolas por medio de prensas y separando inmediatamente los hollejos para evitar que el líquido tome color. Se lleva a toneles de roble, provistos de cierre hidráulico, que se llenan totalmente y sirven de lagar para la fermentación principal, que se evita que sea muy activa procurando que la temperatura no exceda de 20°. Durante esta fermentación tumultuosa, que así modera-

da se prolonga mucho tiempo, todos los días se rellenan los toneles, siendo conveniente añadir un 1 % de coñac, con objeto de aumentar la cantidad de alcohol, la solubilidad del líquido para el gas carbónico y moderar la fermentación. Al terminar ésta, los toneles se rellenan de nuevo y tapan herméticamente. A los 3 ó 4 meses se trasiega el vino nuevo así formado, a cubas azufradas, se clarifica con ictiocola, y después de un mes de nuevo reposo se vuelve a trasegar. Al realizar este trasego suelen efectuarse las mezclas constantes de diferentes vinos o **coupage**, que tienen por objeto obtener siempre las mismas clases o tipos de champán adoptados. Otro mes más tarde se clarifica y trasiega nuevamente, y por fin, se envasa, añadiendo a cada botella (que son de vidrio recocado muy homogéneo y resistente) una pe-

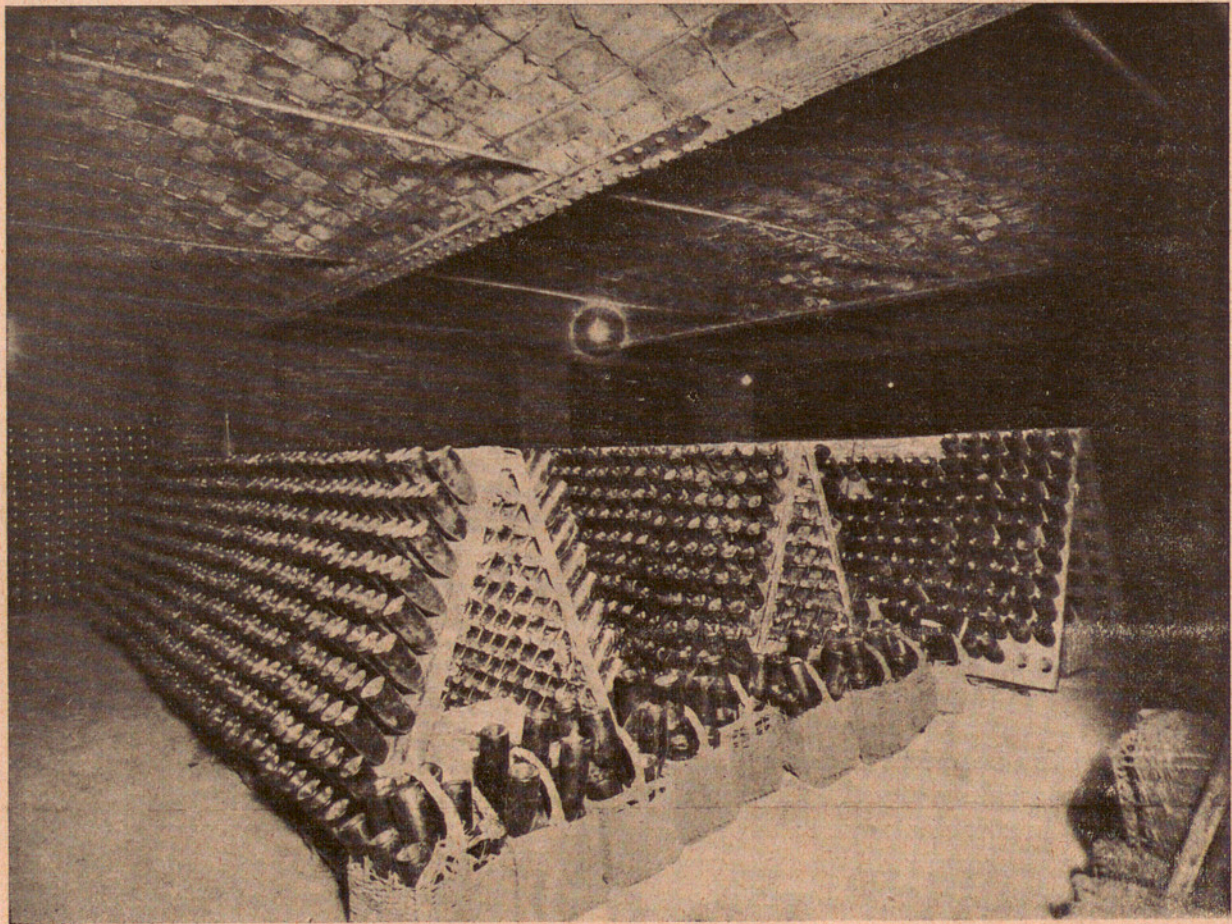
queña cantidad de **licor de vino**, que es un jarabe compuesto de 100 Kgs. de azúcar cande y 10 ls. de coñac, en 125 litros de vino.

Estas botellas, cerradas con tapones de corcho que se sujetan con alambres o bridas de hierro, se trasladan a las bodegas o **cuevas** subterráneas, cuya temperatura no debe exceder de 10 a 15 grados, y allí se disponen apiladas en filas horizontales superpuestas. El vino embotellado experimenta en las cuevas la fermentación secundaria o lenta, que dura de 2 a 6 años, según las clases, siendo ésta la fase de **gasificación natural**, por quedar disuelto el gas carbónico formado, y al mismo tiempo el champán se va enriqueciendo en alcohol y adquiere el **bouquet** característico de cada tipo.

Durante esta larga fermentación se van

precipitando **heces de vino**, que es preciso eliminar, para lo cual conviene evitar que queden adheridas al vidrio. A este fin se agitan con frecuencia las botellas. Cuando la fermentación secundaria ha terminado, las botellas se trasladan a los llamados **puñeres** que son unos estantes inclinables, donde las botellas se hacen cada día girar un poco sobre su eje y bascular al mismo tiempo hasta dejarlas invertidas en posición vertical. De este modo a los 2 ó 3 años las heces quedan reunidas en el cuello de la botella y sobre su tapón, sin que se hayan adherido a las paredes del envase.

En este momento, estando el champán **hecho y clarificado**, se procede a la expulsión del sedimento acumulado sobre los tapones. Esta operación, llamada **degüello** ("degorgé") es muy delicada, y requiere

mucha habilidad,, pues se realiza estando las botellas invertidas, quitando los tapones uno a uno, para que salga la hez del vino con muy poca cantidad de líquido, y enderezando y taponando las botellas en seguida, con suma agilidad.

Finalmente, se rellenan incompletamente las botellas con licor de vino en cantidad variable según se trate de champán dulce, semiseco o seco, y se cierran a máquina con tapones nuevos de corcho, tréfinos, que se sujetan con bridas de alambre, guardándose las botellas de champán elaborado en bodegas frescas.

Operaciones complementarias son: la fijación de etiquetas, precintos y revestimiento del cuello con papel de estaño, dorado o plateado, según la marca o calidad del producto; envolverlas en papel de seda; enfundarlas en capuchones de paja, y

embalarlas en las cajas de todos conocidas, con lo que está el exquisito licor, que hemos llamado **néctar telúrico**, en disposición de circular en el comercio y de acudir a nuestras mesas, presidiendo nuestras fiestas, como supremo **símbolo de la alegría**.

La "Champaña" española y las "Bodegas del Olimpo"

Ya hemos dicho, y es de todos sabido, que la **Champagne** francesa fué la envidiada cuna de los **vinos espumosos**, nacidos en las riberas del Marne, el Aube y el Vesle, que han inmortalizado a las ciudades de Reims y Epernay, y hecho famosos los nombres de Moet et Chandon, Veuve-Clickot y Mhum, entre otros que durante largos años han ejercido el monopolio, ca-

si exclusivos de la producción del delicioso néctar de nuestros tiempos.

Llegó a pensarse por muchos, que "el" champán era un producto privativo de Francia; que únicamente las uvas de los viñedos de la Champagne poseían, por don singular de la Naturaleza, el codiciado privilegio de producirlo. Esta misma denominación confirma tan absurda creencia. El **vino achampañado** es simplemente un producto industrial, fruto de la técnica vinícola, y, donde se cosechen buenos racimos de sanas uvas, y haya vinicultores expertos e inteligentes, el Champán puede tomar carta de naturaleza, igualando o superando en cantidad y calidad al de la Champagne francesa.

Este hecho singular ha acontecido en Cataluña, que es, en la actualidad "la **Champaña Española**" cuyas cuevas ateso-

radoras de exquisitos vinos espumosos, de delicioso **bouquet** y riente espuma, han alcanzado la categoría de "**Bodegas del Olimpo**", gracias al esfuerzo tenaz y perseverante de sus más expertos vinicultores, que pusieron todo su saber y sus energías en la árdua empresa de nacionalizar la producción del champán, con el noble fin de redimir a los españoles de la tributación extranjera, y popularizar su consumo.

Observaron algunos de estos vinicultores catalanes, que muchas clases de uvas de nuestras viñas, se prestaban admirablemente para producir vinos espumosos que nada tendrían que envidiar a los champanes franceses, y decidieron establecer aquí tan sugestiva industria. Es supérfluo decir cuán rotundo y glorioso para España y en especial para Cataluña, ha sido el éxito al-

canzado, que van pregonando, no solo por tierras ibéricas, sino fuera de la Península, los acreditados néctares que bajo distintas marcas, van derramando la mágica alegría de su hechizante espuma.

Entre las ya numerosas clases y tipos de champán catalán, han alcanzado sin duda alguna mayor popularidad y renombre, por la exquisitez de su **bouquet** y perfecta elaboración, los denominados "**Espumoso**", "**Extra**" y "**Cuvée Réservee**" de las "**Cavas Freixenet**" de San Sadurní de Noya, que son el resultado de una labor personal imponderable de D. Pedro Ferrer y Bosch, fundador de la casa "**FREIXENET**" en 1915, y gerente de la actual sociedad anónima productora de los néctares achampañados que circulan abanderados con etiquetas en las que campean las tres citadas marcas del exquisito "**Campán Freixenet**" cuya producción anual excede ya del millón de botellas.

Aún a trueque de mortificar al Sr. Ferrer y Bosch hiriéndole en su innata modestia, hemos de decir, que nacido el fundador de la casa Freixenet y creador del champán de este nombre, en su casa solariega de San Quintín de Mediona (Barcelona), tuvo desde muy joven singular afi-

ción a la técnica de la industria vinícola, que aprendió teórica y prácticamente en la "Estación Enológica de Vilafranca del Penedés", la más importante institución nacional dedicada a estos estudios, marchando después a la Champagne francesa, donde residió largo tiempo, con objeto de conocer "de visu" la práctica de la elaboración de los champanes auténticos, regresando a Cataluña con un caudal de experiencia, complementaria de sus conocimientos teóricos y prácticos en la materia, que forzosamente habían de cristalizar en la obtención de unos tipos de champán que, por su finura y perfección no tienen rival ni en la propia cuna de los vinos espumosos.

He aquí por qué, sin que ello signifique menosprecio ni desdén hacia otras marcas de champán nacional, nos atrevemos a afirmar: que si existiesen todavía los dioses de la Mitología pagana, la casa Freixenet sería, sin duda alguna, la proveedora de Baco; por esto decimos que Cataluña es la **Champaña española** y que las **cavas Freixenet son las Bodegas del Olimpo**.

ALBERTO BALARI

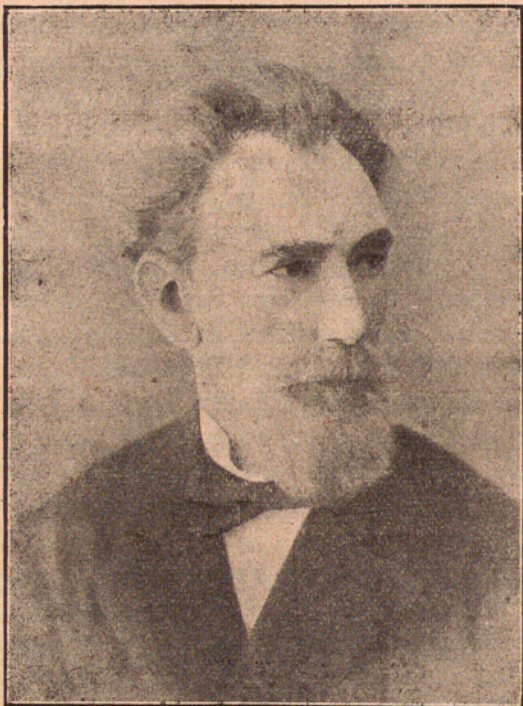
Catedrático de Agricultura

Ballades

*A la plaça fan balles; — plenes de flors
les mosses se m'acosten: — Vull ballà amb vós.
— Minyona, vaig depressa: — soc de camí.
— Depressa, ben depressa — balleu amb mi!
Els mossos també em deien: — Bon foraster,
si sortiu a la dansa — balleu primer!
— Fadrinets de muntanya, — no em puc quedar,
la meua via és llarga — de caminar.
— La vostra feina, jove, — deien els vells,
avui és alegrar-vos, — ballar amb ells.
— Jo la seva alegria — ja la tinc dins,
deixeu que me l'emporti — pels meus camins.
Una velia em convida: — Quedeu's anit...*

*a la cambra més alta — farem el llit!
— Padrina, padrinet, — jo no tinc son;
per desvetllà els que dormen — corro pel món.
Des de dintre del rotlló: — Doncs, què teniu?
me deia una pubilla — de l'ullet viu.
Tinc les mateixes ganes — que sentes tú
de donar-li la vida — quan veig algú.
Balla, balla, minyona, — balla per mi,
que jo faig per vosaltres — el meu camí!
Quan sortia del poble — anaven tocant:
encara sento l'Angelus — de dalt estant.*

JOSEP PIJOAN

FRANCESC SUNYER I CAPDEVILA

Una poesia inédita de Francesc Sunyer i Capdevila

A Don José y Doña Carolina Vehí
en sus bodas

Hoy poético estoy; hoy el que siento
placer que me arrebató y enagena
desata mi atrevido pensamiento
de ese cuerpo mortal que le encadena.
Mi espíritu violento
remonta al Cielo, a la región serena;
mi ardiente, acalorada fantasía
huye la prosa y vuela a la poesía.
La atmósfera de amor que me circunda,
y en que arde el corazón por su centro,
ese amor que en oleadas mi alma inunda
jóvenes desposados,
en vosotros entero hoy le concentro.
Dejad que se difunda,
que en vosotros se infiltre suavemente,
que ore vuestra frente,
y lata con blandura

en medio a vuestra dicha y su ternura.
Cuanto puede soñar la mente inquieta
de riqueza y saber y dicha y gloria,
cuanto, en loco delirio, puede el poeta
fingir de grande en la pasada historia
y en el tiempo futuro;
todo ese cielo de esplendor soñado,
todo ese bello y puro
paisaje de la vida, coronado
por ondulantes palmas,
quisiera yo ofrecer a vuestras almas.
En céntrica, dulcísima armonía
quisiera regalar vuestros oídos,
tierna, suave, aérea melodía
que mudos embargara los sentidos,
La paz que el alma mía
siente feliz en este breve instante,
¡oh! con qué afán quisiera
en mi amistad sincera
hacerla eterna en vuestro pecho amante!
Las flores que en Abril y Mayo crecen
de grato aroma y de matiz brillante,
que en sus tallos gentiles suaves mecen
las brisas que les roban el fragante
perfume que en los aires se derrama;
con el placer que siente quien bien ama,
cuidadoso y avaro las juntara,
a vuestros pies vistosa desplegara
y a vuestro paso atento,
a vuestros pies vistosa desplegara
nullida alfombra de guirnaldas bellas
de embalsamado aliento
y del vivo color de las estrellas.
Diérais prados, tapices de verdura,
y os diera fuentes de aguas bullidoras,
y bosques de riquísima espesura
en que pasar las descansadas horas.
Y os diera un cielo de un azul divino,
y en medio un sol, manantial fecundo
de centelleante luz, que en el camino
os alumbrara de este triste mundo.
Y yo os diera... ¡ay de mí! todo os lo diera
y nada os puedo dar!... sólo al poeta
le es lícito ofrecer en lisonjera
muestra de amor, lo que atormenta e inquieta
su pobre corazón,
su delirio, su sueño, su ilusión.

F. SUNYER Y CAPDEVILA

Figueras 6 de Enero de 1857.

Oda a Monturiol

Un descenso al Ictíneo en el puerto de
Barcelona en el verano de 1860.

De tu monstruo en el seno
yo he descendido a tu ignorado mundo,
de audacia el pecho lleno,
porque allí estabas tú, firme, sereno;
porque allí estaba tu saber profundo.
Era un día de estío,
un día seco, polvoroso, ardiente,
de abandono y de hastío,
en que oprimido el corazón se siente,
y en que se abrasa la pesada frente.

Yo sé, yo no me olvido,
que el pecho respiraba fatigoso
el aire, de fiebre henchido,
y que buscaba jadeante, ansioso,
sombras do hallarse en plácido reposo.

Por la ancha espalda abierto
se mecía tu Ictíneo, allá, flotante,
como ofreciendo en el caldeado puerto
la paz que ofrece el oasis del desierto
al rendido y sediento caminante.

¡Oh! cómo, en él entrados,
dilató el pecho el corazón gozoso!
¡cómo en muelle reposo,
en sensual abandono bien hallados
quedamos, luego de quedar cerrados!

La luz que, en mar de fuego,
ofendía irritante la pupila,
convirtiése, allí, luego,
en luz amortiguada, en luz tranquila,
calmando el ojo deslumbrado y ciego.

Y aquel ardor violento
que la sangre en las venas removía
en rudo movimiento,
la fresca sombra que allí dentro había
volvióle suave y acordado aliento.

Pura, serena calma,
misterioso silencio en él reinaba,
que la voz no turbaba,
para dejar que se espaciase el alma
en el recinto en que tan bien se hallaba.

De pronto, poderosa,
vibra tu voz, rompiendo el dulce encanto,
en que yo gocé tanto;
y tu gente, del peligro desdeñosa,
desnudo el brazo, apréstase animosa.

Y a un punto, en un momento,
la complicada máquina moviendo,
gira el hélice lento,
sale el aire gimiendo,
y el cetáceo se hunde en su elemento.

Y aquella luz difusa
que el reducido espacio aún inunda,
se ofrece más confusa,
y en sombras tanto abunda,
que esparce negra obscuridad profunda.

¿Te acuerdas?... ¿Lo olvidaste?...
¿que yo a tu lado, junto a tí me hallaba,
cuando el buque encallaste?...
¿que tu mano a mi pulso se aplicaba
para sentir si el corazón temblaba?...

Te acuerdas que al oído,
para aumentar del cuadro la payura,
me dijiste que — ¡horrible desventura! —
se hallaba por el fango detenido?

Y mientras que así hablando,
pensaste helar mi corazón de espanto,
iba el día asomando
y estaba el monstruo ya otra vez flotando,
y a mí me viste sonriendo en tanto!...

De nuevo descendimos,
y de nuevo faltó la luz incierta;
mas ya entonces nos vimos;
que en tinieblas aún el ojo acierta,
cuando arrancados a la luz fuimos.
sobre el cristal de la achatada prora,

Así, después, yo atento,
ufano de contento,
miraba el pez que receloso mora
en medio de su líquido elemento.

Y busqué ilusionado,
en las turbias aguas corrompidas,
el cuadro desplegado
de aquel mundo fantástico poblado
de hermosas ninfas lánguidas tendidas.

¡Oh! loca ilusión mía,
que en tan bellas imágenes divinas
esperaba y creía!
¡Oh deseo que pintas las ondinas
bañándose en las aguas cristalinas!

¿Qué es esta leve brisa
que hasta mí alcanza, y que mi rostro orea,
que mueve a la sonrisa,

que en el recinto del Ictíneo ondea
y que sutil penetra y nos recrea?

¿Por qué así el aire agita
ese aparato que en la popa miro,
que el abanico imita?
¿Por qué más libre el corazón palpita?
¿y por qué yo con más placer respiro?

Es que tú, vigilante,
siempre con tu razón serena y fría,
miras en tu cuadrante,
cómo el gas espirado, sofocante,
del etéreo el ambiente nos vicia.

Y así, en fácil manera,
con tu aparato, en proceder seguro,
como en verde pradera,
renovando la atmósfera ligera,
volví yo a respirar al aire puro.

En alas de aquel viento

por el cerrado espacio circulando,
renació nuestro aliento,
volvió el monstruo a la vida, el movimiento,
las aguas poderosas separando.

Y ya en descenso suave,
o acaso audaz y rápido subiendo,
o ya marchando grave,
o el agua en remolinos removiendo
como en la estela la arrogante nave;

Una hora tras hora,
a flote, vencedora,
fuerte rompiendo las revueltas olas,
nuestra nave salió, del mar señora,
y orgullo de las naves españolas.

F. SUÑER Y CAPDEVILA

Barcelona, 18 de junio de 1861.

Aspectes de Girona

Sant Martí i el Palau Vescomtal

Escala de remembrances, sota un arc majorment rememorador. Perfum d'humitat, sinònim, en aquest cas, de perfum de vellúria. Condensació espiritual d'una encertada concepció de l'elegància que avui és encara ben precisament elegant. Temps desaparegut de feudal petjada, que és immarcescible, malgrat els corrents que avui s'estilen. Escuts d'armes, que ja no s'usen, però que són un segell de noblesa típica.

Noblesa que és orgull del poble, perquè el poble hi veu reflectida tota la seva sana idiosincròcia. Noblesa catalana, neta de prejudicis, parlant clar i polític la llengua de la terra, sense avergonyir-se'n, sinó considerant-la com un orgull llegítim de raça alba de màcula.

Noblesa d'encuny singular que, mirant de cara a l'Europa, es troba encerclada en acataments i sumissions, que avui semblen un impossible, però que foren una realitat feixuda.

Noblesa que tractà de tu a tu la reialesa, batallant en la discussió parlamentària d'unes Corts model de gest i d'independència. Corts aquelles que es feien dir: "Sí, senyor!" Corts que miraven al monarca fit a fit per Catalunya i exclusivament per Catalunya. Monarca i Corts que rivalitzaven en ares d'un patriotisme allunyat de petites passions i de baixeses reprobables. Tot això té una visió perfecta en aquesta escala que, coberta per un arc, mena cap amunt de la ciutat de Girona, com si volgués conduir a més amples horitzons i a perspectives de sensibilitat més acusada. Cada graó de l'arcaica escala d'aquesta pujada de nobles i de greus sacerdots llença un clam a l'esperit dels gironins, reclamant-los un fèvid amor per les tradicions de les quals deuen estar gelosos i no deuen saber ni voler cavallerament substreure-se'n en menyspreuada impietat.

Com devia ésser la vida en aquells

temps en què el Palau Vescomtal estava en la seva activitat pròpia? Com devien ésser els gironins? Guardem la resposta. Penseu, però, que, ascendint per aquesta pujada, sentireu que us crida com una mena de devoció i us entra el pessigolleig moral d'atàviques inquietuds. Us envaeix també el dubte.

I és que aquesta pujada de Sant Martí i el Palau Vescomtal trameten als ulls de la visió i als ulls del cor una nota de mag-

na severitat i de cerimònia no pas fatxendera, sinó d'una rígida etiqueta. Etiqueta no pas renyida amb el principi de democràcia assenyada que distingí la Catalunya pretèrita. La pujada de Sant Martí i el Palau Vescomtal són un llibre obert en la vida civil de Girona. Cal, en veritat, saber llegir-lo i cal més, saber interpretar-lo.

A. Bulart i Rialp

Oda a la tartana

*Perquè em dares senyal del bon camí
amb el trontoll ritmat i la mesura
de cara al paisatge sense fi
on l'horitzó li envolta la cintura:*

*perquè dec tants de goigs i desencants
al teu companyonatge, la tartana
que t'ombres de plàtans cimbrejants!
lloaré ta fatxada casolana.*

*Ets vidrada com un aparador,
coberta com un porxo de Girona,
t'exornes amb cortines de balcó,
i crides al repòs com una espona.*

*I em retornes l'aroma d'aquell temps
que, essent infant malalt, amb tu venia
i amb tot esment i seny dels caps extrems
de les rendes sobrants et conduïa.*

*Llavors que dins l'establa amb els cosins
et dueiem—aquí caus, allí t'encalles—
imaginant obstacles i camins
bo i farcint el teu ventre de rialles.*

*Més ve la joventut amb la fló al trau,
brollant del pit encès d'amor i flames
quan la tenora màgica ens atrau
en fent-nos pessigolles a les cames,*

*I llavors ens portes a passeig
per les festes majors de la comarca,
fendint la remor alada de l'oreig
amb la vela turgent, com una barca.*

*I em dons una aurèola triomfant
de lladrucs, polsaguera i xurriaca;
i ens fas sembla a cada u un hereu galant,
i ens promets a cada u una noia maca.*

*Més tard, t'escaigui un aire mig pairal
traginant la muller i la quitxalla.*

*Cada jorn deves més servicial
i ja no et cal la vara ni la tralla*

*Cada jorn més fidel i més humil
— duent la nafra, al flanc, de set girades—
entre roderes vas com un carril,
desgantant els sabots a les baixades.*

*Perdona'm, doncs, en gràcia del meu cant,
del fusell que et rompí, i una camella...*

*Vaig coronar un poltre en un tombant,
i vaig asmar per tu una euga vermella!*

*No gens menys, t'he pintat de verd i groc,
i meno diligent, dolça tartana,
ni molt rabent, ni massa poc a poc,
la teva majestat tan catalana.*

C. FAGES DE CLIMENT

Estudios Sociales

La multitud inconsciente ⁽¹⁾

En el campo, en los grandes espacios, donde reinan con entera libertad las fuerzas de la naturaleza, en los caminos por donde rara vez se ve a un transeúnte, entre las contadas viviendas de que se compone un cortijo, la vida individual percíbese mejor que en medio del movimiento y del tumulto de una gran ciudad: cada personaje, delineado y circunscripto con entera precisión, visto y estudiado a las anchas y en todos sus detalles, conviértese, con facilidad, en un ser representativo. Puede saberse, sin grandes esfuerzos, lo que es, de dónde viene, a dónde va; investigar y encontrar la significación a poca diferencia exacta de su existencia...

Una aglomeración como la de París, o de Londres, o de cualquier otra ciudad populosa, es ya más difícil que os entregue sus secretos. Aquí no es ya el hombre individual que parece hallarse en juego; es como un elemento distinto que os hace pensar en el mar, en el viento, en la luz, en la sombra; es la multitud, una masa compacta de la cual creeríase que nada puede ser distraído, que nada puede conocerse separadamente. **Eso**, es decir, esa masa enorme que forma la multitud, pasa y repasa, se precipita de un solo empuje, se esparce y discurre por las calles, entre los altos edificios, como las aguas torrenciales de un río a las cuales repentinamente se les hubiera opuesto un dique y dirigidas luego por un sistema riguroso de canales. Haced este experimento, deteneos súbitamente, retiraos a un lado, en algún refugio que os separe de esa multitud y fijaos en el modo cómo continúa su marcha hacia esa etapa que todo el mundo ignora y que

ella misma desconoce. Fijaos bien en ello, y tendréis una impresión extraña de cohesión, como si se tratara de andar gigantesco e ininterrumpido de un mismo ser fantástico, cuyos miembros innúmeros fueran surgiendo sin cesar y se empujaran precipitadamente para reunirse.

Difícil os sería percibir una particularidad en el desfile de esos millares de seres dispares, que son, merced al terrible milagro de la llamada vida social, completamente extraños los unos a los otros, al paso que aparecen formando un todo homogéneo, formidablemente compacto y unido.

Una vez todo ese mundo heteróclito, indefinido e indefinible en las respectivas viviendas, cada uno en su alvéolo, detrás de una de las millones de ventanas que aparecen en las fachadas de los edificios como signos geroglíficos representativos del enigma que envuelve a sus habitantes, probad de encontrar, en el círculo reducido en que podéis moveros, el alma fugaz e impalpable de esa inmensa masa negra, de esa muchedumbre compacta, profunda, soldada como si fuera un solo gigantesco bloque, que habéis visto momentos antes agitarse en el dédalo de las calles y en las plazuelas de las encrucijadas...: no hallaréis sino los individuos previstos, los tipos clasificados, artistas, empleados, obreros, comerciantes, burgueses de todos géneros, trabajadores de todas categorías; hallaréis temperamentos diversos, monomanías, virtudes tambaleantes, vicios obstinados, vanidades inverosímiles, envidias furiosas, agoísmos delirantes, y, al lado de todas estas miserias, grandes y generosos impulsos, encantos y bondades que todos ignoran; en suma, todos los defectos, todas las

(1) De un libro en preparación.

debilidades, todos los arrebatos y deseos hacia el bien entrevisto, que hacen la naturaleza humana tal cual es, con su equilibrio inestable, roto sin cesar y tratando penosamente de rehacerse.

Hallaréis los eternos personajes de la tragedia y de la comedia, los apasionados, los tramposos o astutos, los plácidos y bonachones, los testarudos, en una palabra, todos los adjetivos aplicables a los sentimientos, a las ridiculeces, a los modos de ser que han sido reconocidos, analizados, clasificados por los moralistas, por los autores dramáticos, por los novelistas, por todos los que asumen la ingrata y difícil tarea de presentarnos al día el cuadro eternamente vario y eternamente igual de la sociedad en que vivimos.

Lo que no hallaréis sino difícilmente en la mayor parte de los individuos con quienes podréis tropezar en ese vaivén de la vida en que nos movemos, es el sentimiento colectivo, ni siquiera una sola partícula de ese sentimiento. Esos individuos, que conocéis o que os son completamente desconocidos, forman inconscientemente parte de ese gran torrente humano que invade, en horas determinadas y en días fijos, las calles y las plazas de la inmensa urbe. Ninguno de ellos se da cuenta de que se halla incorporado a ese ejército en marcha, sin generales que lo guíen, pero cubriendo sus etapas con celeridad y regularidad pasmosas. Todos ignoran la fuerza colosal de solidaridad de que pudieran ser capaces y de que podrían disponer en un momento dado. Tan luego como han pisado el umbral de su respectiva vivienda y han cerrado tras de sí la puerta del hogar, entonces se confirman visiblemente a sí propios, siéntense en su personalidad absoluta, en su **yo** abstracto y egoísta... y esto es todo, pues nunca han cesado de ser lo que son, es decir, **ellos** y sólo ellos.

En el momento en que andaban con más o menos prisa y cadenciosamente, mostrando en sus maneras algo de resuelto y de sombrío, con la actitud de gente

que va directa y decididamente hacia un punto lejano y de acceso más o menos difícil, en realidad no bullían en sus cabezas inclinadas y, al parecer, meditabundas sino sus pensamientos ordinarios, sugeridos por la contemplación externa y monótona de su peculiar existencia diaria. Pensaban, naturalmente, en ellos y no en los demás, en las dificultades de su empleo, en las ganancias y en las pérdidas de su negocio, en las fatigas y contratiempos de su profesión, en la perspectiva de una partida de asueto, o de una serie de agradables libaciones, para el próximo domingo. Una vez en el seno de la familia, muéstranse tal como son, con la tristeza y el abatimiento en el semblante o retozándoles la alegría por todo el cuerpo; hacen aprovechar a los suyos la chiripa de su regocijo o hacen pesar sobre su mujer o sus hijos, como una borrasca de mal humor, el humor negro y a veces feroz de sus preocupaciones. ¿Cómo queréis que oigan lo que continúa pasando debajo de sus ventanas, el pataleo de ese rebaño humano, de esa multitud informe y abigarrada de la cual formaban parte hace un momento?

A primera vista no hay que guardar rencor al individuo, como entidad abstracta, de que quiera vivir así, por la obligación que le constriñe a sostener esa lucha incesante para conservar y acrecer la fuerza que en él reside. Pero no hay que hacer de esta necesidad vital el objeto único de la vida, y dejar en su inercia, en su impasibilidad, en su indiferencia, a los que limitan sus preocupaciones y deseos a su propio individuo, y se sienten suficientemente satisfechos si consiguen un aumento de sueldo, si venden con más pingües beneficios, si perciben regularmente su paga. Se dirá que así es cómo piensa y cómo procede todo el mundo; sea. Nadie tiene efectivamente derecho a pedir a sus semejantes la renuncia casi heroica de su ingenuo egoísmo; estamos de acuerdo. Pero yo creo, sin embargo, que no podemos querer ni consentir que el ser humano con-

tinúe, por los siglos de los siglos, condenado a esa vida de buey uncido a la coyunda, que traza el surco para su amo, que masca y vuelve a mascar su alimento y se revuelca y regodea en el reposo del establo y del pesebre.

Si así debiera ser eternamente, sería inútil elevar la voz, soñar mejores destinos para la raza humana. Pues, qué! nos habríamos levantado, como lo hemos hecho, por encima de nuestra miserable condición de brutos, habríamos traspuesto la línea que nos separa de la vida animal y tomado conciencia del universo, qué! a través de los siglos, genios admirables, ayudados de todos aquellos que llegaron a comprenderlos habrían intentado realizar una obra de belleza con este pobre y diminuto planeta, con esta Tierra fangosa que rueda por las vías insondables del espacio, ¿y todo eso habría de quedar parado aquí, de golpe, y la multitud pasaría, taciturna e indiferente, fatigada de antemano de todo aquello que no se relaciona con su ganancia estúpida y con sus groseras satisfacciones? ¿Dejaría es multitud cometer todas las

iniquidades, hallaríase presta en todo momento a entregarse al cura, al cacique, al conquistador que quieran subyugarla, y habríamos de estar condenados a mirar impasibles y a dejar hacer en torno nuestro, proclamando cobardemente que la fatalidad así lo quiere, que las cosas han sido siempre de este modo, que nadie cambiará su curso, y que no nos queda sino reír de la estulticia universal, y renunciar a la vida de la razón y de la justicia?

Protestémos, ¡oh! sí, protestemos enérgicamente contra semejante veredicto. No renunciemos nunca a conquistar para la vida libre de la verdad a esa masa obscura que parece fundirse y confundirse, por su carácter aparentemente intangible, en las negruras de la nada. ¿De qué modo conquistar a esa multitud? No rindiéndose jamás a la fatiga, hablándole sin cesar, presentándole con tenacidad y perseverancia el espejo hasta que llegue a reconocerse en él y sienta, con los espoleos de la vergüenza, la necesidad de regenerarse y manumitirse.

A. Vinardell Roig

CASOLANA

*Bé n'és més ampla que estreta
la cambra amb el llit parat,
l'ample llit entorcillat,
perfumat de roba neta.
Tot és bo, com el repòs
dins la cambra retirada,
i aquella olor de bugada
fa més plaent tal redòs.
Quin dormir! Quin despertar
fa dins la cambra modesta!
Cada cosa hi riu, xalesta,
d'un somris de benestar:
les robes del cobricel,
antigues i mostrejades,
i els sants i les flors brodades*

*per l'àvia, que sia al cel.
Prop del pitxer florejat
blanquegen les tovaioles,
i es sent olor de violes
qui puja de l'hort veïnat.
A la nit, els somnis blaus
hi passen com una onada,
i al fugir, la matinada,
quin badar-se els ulls suaus!
Quan el seny, mig deixondit,
acull la idea primera,
ja és fuita la nit lleugera
cap al regne de l'oblit.
I una claror innocent
floreix llavors cada dia...*

*Es la pau que el cel envia
dins un raig de sol naixent.
Tremolosa vermellor
que entrant per les retxilleres,
duu en ses besades primeres
tot l'agombol de l'amor.
La vermellor torna d'or;
la cambra en roman encesa...
I és dolça, com l'escomesa
que aleshores surt del cor.
Bon dia, Verge Maria,
l'animeta us encomana:
per l'amor que us tenc, tan gran,
vos diré l'Ave-Maria.
MARIA ANTONIA SALVA*

Curso de Política
democrática en
cinco grandes
lecciones

Discurso preliminar

JOSEP T. D'AMELLER

Publiquem aquest notable treball inèdit de l'inoblidable Ameller, de Banyoles, gràcies al nostre venerable amic senyor Artur Vinardell, que ha guardat religiosament l'original en el seu poder des que va ésser-li confiat.

Uno de los principales deberes del hombre es el de instruir á sus semejantes en lo que la experiencia y el estudio le han enseñado. Esta mácsima de la antigua y moderna Filosofía está sancionada por casi todos los códigos civiles y religiosos de todas las edades. El hombre no adquiere la ciencia sólo para sí, la adquiere para hacer partícipes de ella a los demás, y este deber es innato en su naturaleza; de aquí que una enseñanza más o menos estensa se encuentra en las historias de todos los pueblos; de aquí que todos los códigos la sancionen y todos los filósofos la aplaudan. "Instruir á los demás es ya la mitad de la virtud" dice Confucio, y Osiris el legislador de Egipto añade: "Osimandias hizo pública su biblioteca para manifestar que los que poseen la ciencia deben difundirla". Citaremos la autoridad de Orfes: "No seas sabio para ti solo. Ilustrar á los hombres es igualarse á los Dioses" la de Numa: "Nuestro deber es comunicar a otros los conocimientos que hemos adquirido y conducirlos á los fuentes de donde los hemos

sacado" la de Moisés que prescribe á los amos el deber de enseñar á sus criados, la de Mahoma que afirma que "ante el Dios santo vale tanto la tinta del sabio como la sangre del mártir" y finalmente los consejos de Jesucristo que pasó los tres últimos años de su vida predicando con la palabra y el ejemplo la igualdad y la fraternidad de la raza humana y murió víctima del odio de los enemigos de la libertad que temieron perder su preponderancia sobre el pueblo, si este llegaba á adquirir el conocimiento de sus derechos y deberes; de Jesucristo á quien volverían a crucificar hoy los mismos que ayer, los que han abusado de su doctrina para apagar la luz de la razón, como dice Víctor Hugo el elocuente escritor de la Democracia. "Da instrucción al pueblo para salvar á ti mismo y á los que te escuchan: el siervo del Señor debe ser amable y apto para enseñar. Se pedirá mucha cuenta á los que hayan recibido mucho. Id á instruir á todas las naciones y no olvidéis que el hombre no vive solamente de pan sino de toda palabra que sa-

le de la boca del Señor". Estas son las palabras de aquel apóstol sublime de las cuales hace un deber en las **Obras de misericordia** cuando nos manda enseñar al que no sabe. Indudablemente **la palabra del Señor** quiere significar el saber, por más que se nos haya querido explicar de otro modo el sentido de esta frase: por **el Señor** entendemos la suprema sabiduría, el cúmulo de todas las ciencias de donde de- ciende la luz sobre los pueblos de la tierra. Cansado sería y por demás prolijo amontonar opiniones sobre el asunto que nos mueve a dirigiros la voz: todos los sabios que produjo la Grecia en el período de su grandeza, conocedores profundos de la verdad innegable que nos ocupa, se dedicaron á la enseñanza y la recomendaron. "Aprende y enseña las cosas mejores", decía Pítaco "Aconseja á los ciudadanos, no las cosas que más le agraden, sino las que sean mejores. Sirve a la República con palabras y con obras", aconsejaba Solon. "Enseña á los más jóvenes", los Siete sabios. Sócrates, Platón, Aristóteles y muchos otros pasaron su vida enseñando. He aquí, pues, como el deber de enseñar á sus semejantes es tan antiguo como el hombre. Todos los sabios lo han comprendido, todos los códigos lo sancionan. El que guarda la ciencia para sí es como el rico avariento que no da limosna al pobre, porque el dinero es á las necesidades del cuerpo lo que la ciencia á las del espíritu.

España ha sacudido el yugo de la tiranía: en España son ya una verdad las libertades de cultos, de imprenta, de enseñanza y de reunión y asociación pacíficas: en España no hay más que un Gobierno provisional, cuya misión es regir al país mientras se convocan las Cortes Constituyentes encargadas de darle el sistema de gobierno que más le convenga, según el modo de ver de la mayoría. Las Cortes constituyentes seran elegidas por el pueblo todos, preciso es, pues, que el pueblo conozca la teoría de todos los sistemas políticos y escoja el que más asegure sus li-

bertades para buscar en sus representantes defensores acérrimos de sus aspiraciones. Preciso es que eduquen al pueblo los que saben hacerlo, porque atrasado por las situaciones caídas con la esclavitud de la enseñanza y de la prensa, la unidad religiosa y las detestables doctrinas de los periódicos ministeriales, no está en el caso de educarse por si propio en tan poco tiempo. Enseñen los que saben, ayúdense para enseñar con los consejos de la experiencia y el saber los que no se consideran tan aptos, y enseñen aprendiendo. No importa que sea poco el auditorio, cada oyente será un apóstol de las ideas del maestro, las predicará á su familia y á sus amigos, éstos á otros, y la luz se hará general. Procuren los que instruyan convencer con argumentos patentes é indiscutibles y sacarán ótimos frutos. Esta es precisamente la tarea que hemos emprendido, ardua y espinosa para nosotros á quienes la ciencia no ayuda y la experiencia falta; mas no por esto desconfiamos del éxito; el germen de la Democracia está en el corazón de todos los buenos y sus ideas forman el entusiasmo de los que, como nosotros, ven en ella la única salvación del pueblo de los fueros y las franquicias arrebatados por el despotismo á costa de tantos desastres. Por una parte el estudio, por otra el buen deseo, unidos a la justicia que nos asiste y al celo que nos anima, iremos adelante en nuestra obra de propaganda, gracias a las libertades adquiridas que nos permiten hacerlo sin peligro y á la luz del dia. Procuraremos dar á nuestro lenguaje la claridad y precisión posibles, hablaremos por el pueblo y para el pueblo dándole cuenta exacta de sus derechos y deberes en cada una de las formas de gobierno y en particular en la democrática. Le haremos apreciar en su justo valor la libertad, y le señalaremos sus tres grandes contrarios el Clero, la Nobleza y el Ejército permanente sirviéndonos de ejemplo la historia de las naciones que han hallado la causa de su ruina en estos tres elementos destructores. Sin la divi-

sión de los ciudadanos en patricios y plebeyos, que fomentó las guerras civiles, jamás hubiera sido Roma la esclava de los Tiberios, Nerones, Claudios, Calígulas y tantos otros tiranos como la oprimieron: sin la ambición, que la obligó á levantar numerosos ejércitos, Cartago no hubiera visto su ignominiosa ruina: España, Italia y otras naciones, sin el intolerante poder del clero, no contarían tantos mártires de la libertad y del saber ni tantos hombres ilustres que han acabado su existencia en el destierro. Preciso es que el pueblo español se gobierne por sí solo, por más que algunos ilusos ó mal aconsejados, que otra cosa no queremos suponer, bajo pretexto de poca virtud é ignorancia sostengan que no puede hacerlo. Oprimido por tanto tiempo, obligado á mantener con el sudor de su frente á una Corte de clérigos y empleados teatro de los más increíbles escándalos, perseguido, robado hasta en sus propios hijos, al derribar el edificio de su deshonra tan sólo se ha acordado de perdonar, y concluida su obra, ha vuelto a sus tareas y á sus familias y ha ejercido pacíficamente sus derechos, legando a la Historia y á las naciones un alto ejemplo de la virtud y el saber que le niegan los que pretenden hacerle volver á las instituciones caídas efectuando sólo un cambio de personas: pensamiento indigno de los hombres que le sustentan. Basta ya de ser libres á medias, la libertad para ser tal debe subsistir con todos sus atributos. Si España aceptara un Gobierno constitucional se confesaría pequeña ante el mundo civilizado á cuyos ojos ha crecido tanto en pocos días; rodaría desde el alto pedestal de su gloria al enlodado suelo de su vergüenza. Mendiguen en hora buena un rey al extranjero ó búsqüenlo en la Nación los que, acostumbrados al yugo del despotismo conservan los instintos del esclavo y no se avergüenzan de confesarlo; nosotros entre tanto predicaremos, sino con la voz de la ciencia, con el acento de la verdad que es el que convence; imítennos en sus ciudades,

en sus aldeas, en sus familias nuestros hermanos en pensar, préstennos sus consejos en la prensa nuestros eminentes escritores, seamos todos infatigables en el cumplimiento de aquel deber sagrado de instruir, y el pueblo, conocedor del innegable derecho que le asiste, planteará por medio del sufragio universal su imponente soberanía sobre las sólidas bases del orden, la paz y la justicia.

Réstanos echar una breve ojeada sobre la Historia de la libertad ultrajada y abatida hace tantos siglos por los tiranos; tributemos un recuerdo de doloroso entusiasmo á las sacrosantas sombras de sus mártires. Castilla vió rodar sus libertades con las cabezas de Padilla, Bravo y Maldonado, el asesinato del intrépido Acuña coronó la obra del despotismo: Aragón vió perecer las suyas con los Lanuzas: Guillen de Sorolla, Vicenta Jimeno, Juan Caro y otros sacrificaron sus vidas por las de Valencia; y Cataluña contempló como quemaba sus fueros el verdugo después de una guerra desastrosa que costó un sinnúmero de existencias; y en tiempos más modernos, hasta hoy ¡cuántas víctimas! ¡cuántas emigraciones! ¡cuántos destierros! ¡cuántas fortunas arruinadas! La libertad está santificada por el martirio. Hagamos de ella una religión sin hipocresía ni ridículas ceremonias, adorémosla con el convencimiento de que sólo ella puede hacernos felices, y aprendamos á defenderla con el ejemplo de sus mártires. Levantemos en uso de nuestra soberanía una República, única expresión legítima de todos los derechos del hombre, adelantemos á aquellos héroes de Castilla, Aragón, Valencia y Cataluña promulgando este código universal sancionado por la naturaleza. Sólo así la España será un pueblo grande, admiración y envidia de las naciones, á cuyo aspecto temblarán los déspotas de miedo sobre sus tronos vacilantes.

JOSÉ de A. Ametller

Bañolas 12 Nbre. de 1868.

Una poesia inèdita de Josep T. d'Ameller

CASTELL ROSSELLÓ

Castell Rosselló: tu ets dins d'una plana
on jo hi passava tots els meus treballs;
els uns s'hi alegren, els altres no gaire;
jo ¡trist de mi! no m'hi alegro mai.

Trobado errant que de la pàtria esclava
fuig espantat per no mirar son dol,
sobre tes ruïnes ¡oh castell! m'assento,
perquè estic trist i em plau cantar tot sol.

No vinc aquí a recordar qui fores;
me consta bé que ton passat fou gran;
amb los records de ta brillant història
ta soledat no torbarà mon cant.

Dintre ots murs avui desfets per terra
visqueu l'orgull de tos passats senyors,
turbes d'esclaus alimentà la plana,
sang de morents ne va regar tes flors.

Descansa en pau en l'arruïnada tomba,
d'ignomínia pedró, descansa en pau;
no cantarà ton passat la història,
que sols cantar la llibertat li plau.

Més quan la vista passeja
tu profunda soledat
que un trist silenci rodeja,
pensant que fores l'enveja
del món en lo temps passat;

Quan de tes pedres verdoses
se veuen los negres munts,
pensant que foren les lloses
de les cambres ostentoses
d'opulents senyors difunts;

Al veure tos murs deserts,
cercle un temps d'altiu palau,
per mil esquerdes oberts
on formen tranquils son cau
les sargantanes i els lluerts;

Fonda commoció domina
l'ànima que mira en tu
el món que al progrés camina,
pàgina immensa de ruïna,
que apenes llegeix ningú.

Véres festins en tes sales,
dintre tes cambres amors;
tingueres or per les gales;
la fama portà en ses ales
los cants de tos trobadors.

Nines de rara hermosura
aïornaren los saraus;

guerrers d'inquieta bravura
feren cruixir l'armadura
dintre los màgics palaus.

Tingueres immenses glòries;
brodat l'immortals memòries
véres ton feudal escut;
ton nom fou per les històries
del món enter conegut.

Portava de serra en serra,
des de la muntanya als valls,
ta campana el crit de guerra;
feres estremir la terra
amb l'esforç de tos vasalls.

Avui de l'hermosa glòria
que ahir tingué el món per tu,
sols queda un nom en la història
i aquestes ruïnes, memòria
que apenes llegeix ningú.

Dorm en pau; del feudalisme
fores deshonrós pedró;
inútil fou ton heroïsme,
que a tos peus obrí un abisme
nova civilització.

Vana fou la pompa, vana
l'empresa de ton escut;
cridà la justícia humana
i el gran toc ha restat mut
de la guerrera campana.

Ja no tens en los palaus
ni festes ni trobadors,
ni armes per los guerrers braus,
ni per tes cambres amors,
ni sales per tos saraus.

Són tes mollures daurades,
orgull del senyor altiu,
pilons de pedres trencades,
i en tes torres arruïnades
feres salvatges fan niu.

Tronos que a la humanitat
vui fan esclava com tu,
cauran amb la llibertat;
pàgina de soledat
que apenes llegeix ningú.

Castell Rosselló: tu ets dins d'una plana...

AMELLER

França, 20 de març de 1870.

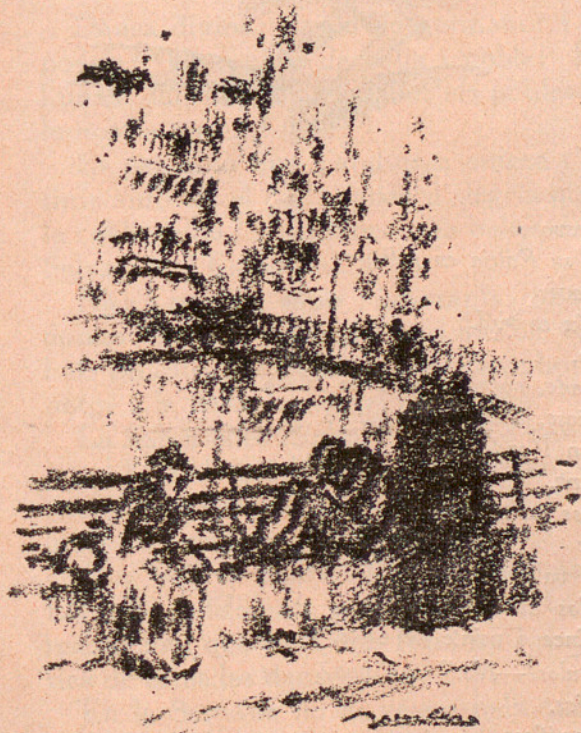
INICIS DE TARDOR

Boirina d'ensonyament i de recança...

A M. V.

"La boira de Girona és l'alf dels seus rius, és un crit apagat d'enyorança", ha escrit agudament un poeta.

D'enyorança... d'una enyorança amable i voleiadissa que es perllonga suaument damunt la ciutat. La boirina va embolcallant-ho tot amb la seva flonjesa —teixida d'esguards temorencs i amorosos—: l'etereogeneïtat dels barris humils, les cornisses revellides de les antigues residències, les cúpules altíssimes, els pinacles isolats, encastellats a l'aire, miradors eterns de

les intimitats ciutadanes i que ara veuen com l'amplitud de la seva visió s'immergeix pausadament dins l'allau de núvols blanquinosos.

¿Haveu reparat mai en la carícia que us dona la boira en aquests dies primicers de tardor, quan la tarda comença a llanguir, a enfosquir-se? Llavors les ribes de l'Onyar s'apareixen amb un vel d'encalmament i de malenconia. El riu té un profund sentit d'humanitat, una atracció vers el seu remoreig comprensiu i indul-

gent. Dins el blau gronxadís de l'aigua l'oblit s'ensonya en la quietud.

S'esgota la tarda. Mirant al tramuntana, les siluetes del fum i de les xemeneies de les cases es congrien amb la grisor malaltissa del crepuscle per a desfer els horitzons rectilinis. Ombres vaporoses, mig alletargades per les titges del desconegut, salten i s'endinsen en uns núvols arrupits.

Dintre breus moments, la levitat de la boira, serà l'única incissió àcida en el clos d'obagors i de vels nocturns; incissió que portarà a les galtes la glacialitat dels objectes metàl·lics, i que ferirà, en passar junt al riu, com agulles finíssimes que es caragolessin per la pell. Més tard vindrà el fum de les castanyes, i l'ambient tindrà llavors un gust dolcíssim en paladejar l'aire fresc, ple d'amanides silvestres, que es filtrarà per totes les cèl·lules i donarà un to sentimental a les mirades. El fum de les castanyes, amb aquell agre pessigolleig que dona a la pituitària, "resulta en respirar-lo un aperitiu fet amb xiulets de merla i amb sospirs de núvia, un aperitiu delicadament rural."

Però aquesta sensació de somnis marcits, irrealitzables, solament perdurarà durant les estones escadusseres en què es dilueixen les darreres lluïssors, la cromatització del dia moribund, que té la fulguració lívida i majestàtica de l'agonia. Després l'atmosfera esdevindrà ferotgement opaca; ja no hi haurà aquella deixadesa en les passes dels transeünts; aquell oblit impremeditat d'un balcó entreobert i d'unes cortines voleiadisses; aquella figura femenina, de perfil nòrdic, pulida de romanticisme, que marxava ràpidament per l'acera i que no es dignava dirigir mai els seus ulls — dues maragdes translúcides — vers els cotxes que creuaven brunzents la carretera.

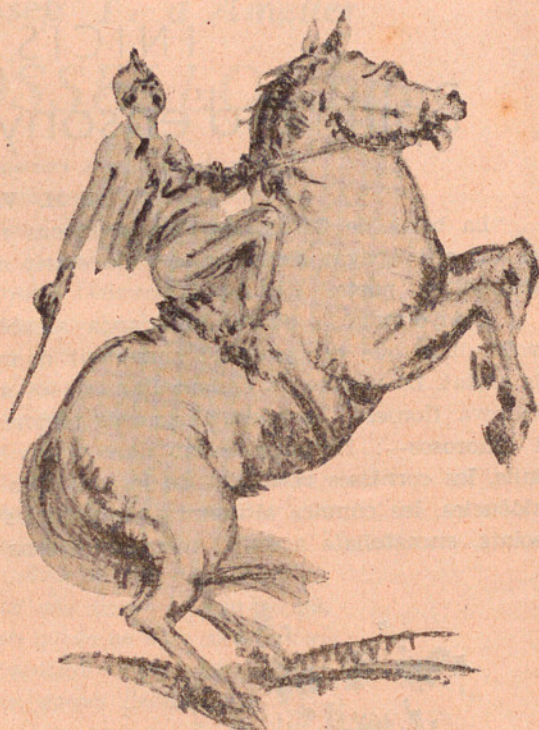
L'encelament d'una nova animació guarnirà la ciutat d'altres aspectes. Desapareixeran els sospirs imperceptibles, les passejades inútils; i les sines baudelarianes de la donzella nòrdica, si es reflectessin a l'esmeril dels vidres del cafè, perdrien també aquella seva prestessa impressionant, abambalinada, d'arestes asexuals i divines.

JOSEP M.ª CORREDOR

Por la Patria

Uno de los ejemplos más bellos de abnegación patriótica, que debiera ser conocido de toda nuestra querida juventud, es el de José Bará, nacido en Palaiseau (Francia) en el año 1779, y que pereció en una emboscada, cerca de Cholet, durante la guerra civil promovida por los vandeanos, en el año 1793. La Convención decretó que su busto fuese colocada en el Panteón de París; su pueblo natal le erigió una estatua, y el poeta Maurice Boucher, el gran educador popular, ha cantado su glorioso sacrificio en una de sus "Poesías" (Hachette, édit.), cuya traducción es como sigue:

*He aquí la historia de un bravo
Que dió su vida, muy joven, por su Patria en peligro.
Su rostro es encantador y grave;
¡Trece años! pero su corazón es viril.
Pequeño húsar de aire altivo,
Al galope, con el sable desenvainado, carga y no tiene miedo.
No obstante, cuando escribe, cariñoso, a su buena madre,
Luchaban en aquel tiempo en Vandea
Tiene el corazón lleno de pena.
Con temibles muchachos, intrépidos campesinos,
Partidarios de la monarquía;
Eran, a pesar de todo, unos valientes...
Un día conduciendo caballos al abrevadero,
El niño, sólo, es cercado por quince o veinte de ellos.
"¡Tus caballos!—No.—¡Entrégalos!—No." ¿Cómo?
Bará ve su muerte en sus ojos.
Pero ¿por qué, pues, esos fanáticos
Dispuestos a atacarle han retrocedido bruscamente?
Las hoces, los sables y las picas
Ante su inferioridad han temblado...
Un mocetón, célebre por sus hazañas,
De seis pies de alto, le dice, "Me das lástima.
Oye, te dejaremos marchar si gritas,
Ahí, ante nosotros: ¡Viva el Rey!"
En seguida pensó en su buena madre,
En su madre querida con tierno amor,
Pobre mujer intranquila y dichosa*

*Que piensa en los besos del regreso...
Después, súbitamente, el niño heroico,
Con un brillo en sus ojos cándidos y tan dulces,
Grita con todas sus fuerzas: "¡Viva la República!"
Y cae sangriento bajo sus golpes.
Pequeño húsar de alma grande,
Ante ti alboreaban días llenos de claridad;
Quisiste ofrecerlos en holocausto
A la divina Libertad.
¡Oh! noble niño digno de envidia.
Como tú, queremos amarla tiernamente,
Si necesita nuestra sangre, si necesita nuestra vida,
¡Se nuestro ejemplo para morir!*

A LA SARDANA

Dansa divina; dansa de germanor i de poesia... Que n'ets de bella i noble! Ets l'única dansa que agermanes els pobles de la nostra terra...!

Es per això que Catalunya entera t'estima amb tot el cor i dansa d'alegria quan la cobla refila les sardanes més belles de la Selva i de l'Empordà.

Rics i pobres, sabis i ignorants; tots es donen les mans per ballar-la, i fins els vells i els infants, que també saben retre homenatge a la dansa que mai no morirà.

La Sardana és símbol d'amor i d'humilitat. Tots els qui la ballen i l'estimen, honoren els avantpassats, que amb la llarga barretina, dansaven amb tot el cor.

Que bell és veure ballar la Sardana...! Els més indiferents per a aquesta dansa, reconeixen que és la més formosa i simpàtica de totes les danses.

En la Sardana no hi veiem més que la dansa humil, on tot un poble, s'uneix, do-

nant-se les mans com a germans i oblida, en aquells moments, els odis i rancúnies.

Què nobles són els que ballen i estimen la Sardana...! Però més ho són els qui la fomenten, puix no fem més que complir una missió espiritual i enaltir el cont d'un poble.

Beneïda siguis, oh dansa catalana...! Tu ets la més bella de totes les danses que es fan i desfan, com digué el nostre gran poeta Joan Maragall.

Qui a Catalunya no ha cantat el teu encís...?

Tots els nostres artistes i poetes t'estimen i et veneren, i fins els músics de cor humil, que són els que interpreten amb tota l'ànima, les melodies de la nostra terra.

Beneïda siguis, oh dansa catalana...!, noble. Jo també t'estimo!

Josep Cantó

Els retrats d'Ameller i de Sunyer i Capdevila, que publicuem en aquest SUPLEMENT, són del llibre «Vides heroiques», de Carles Rahola, premiat pel nostre estimat amic el Comissari de la Generalitat de Catalunya, senyor Josep Irla.

Sentencias... firmes

El cardenal Cisneros vivió en la Villa y Corte; y hoy, algunos, viven en Villa Cisneros.

Hoy, para ser original, hay que imitar a los demás.

"Fulano — se oye decir — habla como un libro abierto". Y esto no es verdad; si acaso, de letra.

Mal de muchos, consuelo de tontos, no. Mal de muchos tontos, sí será consuelo.

Si te place, implora la caridad pública; pero no pidas nunca una limosna de amor. Porque éste se roba, pero no se mendiga.

Algunos, en lugar de conjugar el verbo amar, van declinando...

Hay algo peor que el niño prodigio; y es su padre.

En los viejos Casinos, hasta los sillones tienen reuma.

Cuando se dice: Fulano va de capa caída, no se expresa la verdad; porque hay algo peor que caer, y es decaer.

Un íntimo amigo, muy dado él a las sentencias, acostumbra a decir invariablemente: El que la sigue, la mata. Pero se equivoca nuestro amigo; porque el que la sigue, se fatiga.

Siempre que un ciudadano, honorable y etcétera, se queda sin una peseta, lo primero que hace es poner un Banco.

Se dice: La política no tiene entrañas, cuando la verdad es al revés: Las entrañas no tienen política.

Aquel malogrado juglar que se llamó Luis Esteso y que tanto hizo para divertirnos, en cierta noche de estreno de una de sus más regocijantes producciones, el público, sin embargo, tan unánime como desacertado, hubo de protestar la obra, y, de paso, pidió la cabeza del autor; pero éste, sereno y tran-

quilo, avanzó hasta las candilejas y les dijo a los espectadores: ¿Pero qué interés tenéis por mi cabeza? ¿Para qué la queréis, si a mí no me ha servido para nada?

Un conocido nuestro, avaro y prestamista en sus buenos tiempos, cada noche, al acostarse, para la cuerda de su reloj.

Ahora que tanto se habla de la crisis del libro y de los editores, no estará demás recordar lo que dijo un castizo escritor satírico: El autor se ha hecho para el editor, como el ratón para el gato.

En Suiza no hay obreros parados. Allí, los parados son los relojes.

Ha comenzado ya el Curso académico. Pero yo no debo hablar de esto; porque me quedo *suspenso*.

Dicen que la Prensa es una palanca. Y un pico. Y un azadón. Y siempre se suda tinta.

Muerto el *immortal* escultor catalán Julio Antonio, sólo quedan picapedreros de cementerio.

Que el público, juez supremo, juzgue estas sentencias. Y que él me diga si cabe la apelación.

E. MOYRON

VENGANZA

*Pobre capullo! En sus febriles manos
fué tu fresca hermosura marchitada.
Sus pétalos cayeron en la alfombra
extendida a sus planas.
Con ira los pisó, con ira y odio,
sediento de venganza,
como si fueran ellos los causantes
de toda su desgracia.
Después... los recogió con rostro ardiente
dirigióse afanosa a la ventana,
los soltó al exterior, y... pronto el viento
fugaz se los llevaba.*

MARIA A. SOLER

L'amor m'ha sortit al pas

Cansat de caminar sempre per terres ermes
buscant el repòs d'un ideal acollidor,
cada jorn les meves passes eren menys fermes
i no hauria petjat les llandes de nous termes
mancat d'esperit de lluita, d'anhels i de vigor.
Quant l'atzar que mou totes les coses
i juga amb nostres vides a pleret,
va fondre del meu camí les noses
i fent-lo llis, com volar d'aloses
m'ensenyà l'agredolç d'un nou indret.
Fou amb defici, perduda l'esperança
de redreçar mon esperit ja moridor
que vaig emprendre el camí ple de recança
que és trist de caminar quan la il·lusió no avança
i el sentiment s'esmortueix per la fredor.
Mes el lloc era bell. Damunt l'herba gemada
que l'oretjol festonejava amb sedosós dits,
havia semblat llevar de perles la rosada
mentre en els arbres verts cantava l'ocellada
i el sol encomenava tibesa de neguits.
Perfumat amb sentors de flors boscanes
de bracet amb els vimets i els fonolls
un rierol corria amb moltes ganes
despreciant el cantar de les fontanes
i el repòs tentador dels aiguamolls.
Mes ¡oh visió que et mostres d'encantament teixida!
Per què detures tes passes rierol?
Deixant-se acaronar pels dits de l'aigua atrevida
una noia es banya, i és desig, amor i vida
aquell cos verge que es neguiteja al sol.
El meu cor extasiat no bategava
i els meus ulls no es cansaven de mirar;
amb càlid desig ma pudor lluitava
més com ella distreta no mirava
caminant ben quietament, vaig avançar.
Caminava de la mà la tímidesa
mes passes tenien la cadència d'un infant
en mon cor el sentiment era tendresa
i s'habillava en rotpatges de pureza
quant, poruc, li deia el llavi tremolant.
—¡Oh noia que traspues claror de lluna
i pentines cabellera de blat assaonat!
Qui ets? Si en lloc del jorn ara fos nit bruna
jo diria que el teu cos és una engruna
del sol, que amb la pressa damunt la terra s'ha dei-
Exat.

La noia gentil tomba la testa
per saber qui profana la quietud del lloc
i en veure'm a mi, amb cara de festa

brinca entre mates de ginesta
i de darrera un arbre em diu, poquet a poc:
—Novell deus ésser en aquest paratge
quan semblant pregunta els teus llavis fan.
No endevines en ma beutat la imatge
que en tots els altars dels cors té estatge
i de tots els neguits és el més gran?
Jo sóc desig, sofriment i delectança
anhel de vida, ideal acollidor,
als meus dominis el temps passa amb recança
i faig tastar l'agre-dolç de l'enyorança
a qui posseint-me, em deixa. Jo sóc l'amor.
Si és cert que en nostres ulls l'ànima s'emmiralla
que hi devé veure en els meus reflectat
quan vençut pel sentiment que amb l'amor devalla
em vaig lliurar gentilment a la gran troballa
mentre li deia amb to esperançat:
—Bé deus ésser tu l'essència de la vida
quan has redreçat en mi l'esperit caigut,
ja no em dol en el pit l'ànima ferida
que l'has curada amb amor que ja guspira
i flameja dintre meu amb plenitud.
Les terres ermes per mi ja no existeixen,
tot té vida pròpia, llum i color
que en la terra tots els mals desapareixen
i en son lloc les il·lusions sanes floriexen
quan en nostres pits canta l'amor.

PERE ABELLI

LA QUADRIGA

Les boques fumejants, cobertes de bromera,
els forts narius oberts a l'ampla aspiració,
les cues fuetejant la fèrria davantera
les gropes relluïnt del sol i la suó,

dins núvols fulgurants d'eblanca polsaguera
avança a tot galop l'estol del venedó;
té un revolar triomfal la vívida crinera,
té un cos de semi-déu l'intrèpid conductó.

Se torcen com un arc vibrant les corbes dures;
els múscles, esculpits, detallen les juntures,
superbs, ardidament, s'empimen els pitralls;

corona els colls nervuts una esplendor divina,
i el ritme lluminós qui moviments combina
cisella una vivent estrofa de cavalls.

GABRIEL ALOMAR

Semblança de les pedres de Girona amb les pedres de Mallorca

A Carles Rahola, inquiet historiador de les nostres comarques i autor del bell i documentat llibre "La ciutat de Girona", i noble amic dels joves artistes i literats, a qui sap donar-los coratge i dalit en les aspiracions llurs.

No us ha succeït, amic llegidor, que impensadament, a impuls tan sols del subconscient a tothora indomitable, indisciplinat i incorregible, a voltes en el cervell se us harmonitzen i lliguen coses viscudes en circumstàncies i ambients ben distants i distints? Respectant el subconscient que pot més que el conscient, vull sometre l'intel·lecte a tan sobrenatural dinàmica, traspasant, si voleu, el llindar i els costums de consuetud literària, per tal d'abastar una prosa inspirada o franca. Si vós, que teniu la bondat de llegir-me, cerqueu romanticismes i paragrafades endèmiques, gireu full, puix que jo no puc oferir-vos altra llevor que un expressionisme sincer i subjectivament mecànic.

No fa molts dies que rellegint l'interessant text i fullejant els fotogravats dels dos ben documentats i correctíssims volums de "La ciutat de Girona" del culte publicista En Carles Rahola i magnífica edició de l'"Enciclopèdia Catalunya", no vaig poder defugir d'unes remembrances i d'unes imatges vivíssimes que per a mí foren delicioses. Vaig recordar minuciosament el meu darrer retorn de les illes Balears, tot fent una semblança de les velles pedres de la immortal ciutat de Girona. Mentre revivia uns moments i unes idees estructurades sota l'escalf de la història petrificada.

D'antuvi cal admetre que aquell port de l'ampla badia de Palma, d'una aigua bla-

va d'ultramar claríssima, que s'harmonitza amb aquella encisadora i policromada arquitectura medieval de la Seu i de l'Almudaina, dalt dels baluards, i de la Llotja i caseriu que s'aixequen en l'assolellat Passeig de les Palmeres, on hi brillen els més vius colors de les barques i vapors que hi reposen, ben poc s'assembla amb les vo-

PALMA DE MALLORCA

Pati Palau Morell

res del riu Onyar de Girona, exhibidor de llocs comuns, brut i envaït per unes grosses rates que en res tenen d'envejar a les que sojornen en les cloaques i en el Sena de París, enc que molts artistes hagin estat tan arnables de traslladar a la tela, tot desfigurant la brutícia en netedat i transpa-

rència, les immenses moles de les torres i cloquers de la Seu i de l'excollegiata de Sant Feliu, dominant la ciutat i reflectides en l'Onyar; mes si el riu és brut, la Devesa és quelcom que dona goig de veure, un bell parc que no posseeix Palma, amb tot i arrabassar la capital de les Balears una població d'aprop de 100,000 haitants i que no tenen moltes altres capitals de major nucli urbà que Girona, ciutat que compta amb un cens d'uns 20,000 habitants. Di-

PALMA DE MALLORCA

Casa Olesa - Façana

verses comparances us podrien fer alguns visitants respecte de Palma i de Girona, però no és pas el meu intent distingir i esbrinar els nuclis urbans i els més ínfims detalls d'estadística policiaca, militar i civil, de la burocràcia i dels vehicles, autocars, taxis i tranvies, la qual cosa ben segur vindria a col·locar quantitativament Palma damunt de Girona; el meu desig és el d'exterioritzar un estat d'ànim a que

hom es veu sotmès si es troba entre els murs, les columnes, els capitells i les estàtues que aguanten, i conserven en llur patina secular, les velles pedres d'ambdues ciutats levítiques, històriques i monumentals.

No són la Plaça del Marquès de Camps, la Gran Via, el carrer del Progrès, les Avingudes de Ramon Folc i de Verdaguer i el tan llampanat i fotogràfic Edifici de Correus i Telègrafs de Girona que ens recorden a Palma; no són els suburbis de la Ciutat-jardí, Porto Pi i Es Terreno, els Passeigs del Born i Sagrera, la Rambla i les Avingudes de A. Rosselló i d'Estanislau Figueres, ni els riallers i moderns hotels que eleganteixen la ciutat de Palma, que ens recorden Girona; són aquells carrers obscurs, aquelles rutes silencioses i fantasmagòriques; són aquells patis i palaus senyoriaus que amanyaguen en llurs tresors les hipòcrites i inhumanes vicissituds guerres que coronaven d'escuts i honors al capdavanter són aquests claustres, columnes, capitells i escultures alegòriques de les Seus gegantines i severes dels convents de benedictins, franciscans i domènecs, de monjes de clausura; són aquestes muralles foradades per les bales dels invasors; són aquestes torres i castells militars salvaguardadors d'insurreccions i complots continuats; són aquestes pedres evocadores i patinades d'un bru apergaminat, que es redrecen teixides de vanitat i supèrbia ancestral; són aquestes velles pedres, que cremen per dins i sempre innovadores, de les bèl·liques ciutats de Palma i de Girona, que en llur arquitectura i arqueologia, rica i abranda d'ornaments àrabs, bizantins, romànics i renaixement, amb totes llurs representacions i conogràfiques inversemblants, les que ens parlen de gestes ridícules i de matonisme sagnant, promotores de crims i baralles remotament curull de les més inhumanes vexacions i quimeres pretèrites. Ha estat per aquests carrerons estrets, torts i desnivellats, de la Força, del Portal de Sobreportes, dels Ale-

manys, de les Sabateries Velles, travessia de Cervantes; per aquests esgraons i pujades de la Mare de Déu de la Pera i Sant Martí i del Palau dels Agullanes, on els gironins s'envalentoniren en la qualificada, per la hitòria, de gloriosa nit del 24 de maig de 1684, per tots aquests recones i per totes aquestes pendents, d'empedrats rústecs, dels voltants de la Catedral de Girona; ha estat per aquests carrerons, estrets, torts i desnivellats dels barris de Santa Creu i de la Portella, dels carrers de Morei, Apuntadors, Verí, Puigdorfila, del Sol·lide de l'Almudaina; per aquestes pendents d'escales que van a La Seu i les que donen a la Plaça Mercat, al Carrer de Sant Miquel a la Plaça de Cort i a la Pujada del Conquistador, inclohent-hi l'avui estandarditzat i concorregut **Pas d'en Quint** de la Ciutat de Mallorca, que en més d'una nit serena m'hi ha trobat l'aua mentre tot sol deambulava com alienat i estàtic al·ligonant-me en la dolç quietud de la penombra noctàmbula, filosofant abstracte en la recerca dels deures, els drets i la moral de la imbècil humanitat... abim i paradoxa d'inacabables misèries i il·lusions sempiternes. Es per aquests recers de quietud i de misteri de Palma i de Girona on "el caminant — com ens diu, En Carles Rahola, de la immortal ciutat— per poc desvetllat que tingui el sentit d'evocació de les coses passades, es trobarà dominat per una suggestió invencible en plena Edat Mitjana. I si és la nit, en mig de la tenebra o sota el clar de lluna, el seu esperit viatger remunerarà suaument la correntia dels segles...". Ha estat davant de l'altivesa d'aquests joiells arquitectònics matisats en el gòtic, en el renaixement i en el neoclàssic, en aquests superbs palaus alluminadors que

són les residències senyorials dels Carles, Pastors, Burgués, Martínez Devalillos, Marquesos de Camps, Agullanes, Bernat de Cardona, Ferrer, Eres de Puig, Berenguer, Massaguer, Caramany, Foixà, Saliati i del Casal de l'Ardiaca de la Plaça dels Lledoners de Girona; dels Oleza, Marquesos de Vivot i de Viver i de Salleric, Oleo, Ordinas, Marquès, Puigdorfila, Marquesa de la Cènia, Campofranco i Berga de Palma, on a l'ensem d'embadalir-nos i admirar l'esveltesa i la magnificència que ens dóna a assaborir el bon gust estètic d'aquella noblesa carregada d'escuts, trofeus, espases i pistoles, que decoren els contorns de les filigranades pintures murals i tapisos dels formosos i etiquetats salons de tals edificis aristocràtics, àdhuc hi albirem una multitud de coses que s'amaguen esporoguides dintre les parets, columnes i patis d'aquests estatges tan esnyorívols com pedants, tan condecorats de privilegis com emboirats per la injustícia que queia pesant damunt el que els tals senyors nomenaven despectivament **el baix poble**. I no podem capir el segur domini dels uns i la bestial servitud dels altres, nadant en el plaer i en el luxe l'elevada alcúrnia i surant en les privacions i en la misèria els humils. Aquestes velles pedres gironines i mallorquines esdevenen els més sòlids documents inexpugnables de la perenne injustícia social dels segles passats i formen un contrast d'immoralitat davant per davant de les inquietuds sociològiques i liberals dels temps que correm, en les quals hom cerca un gaudir col·lectiu en els drets comuns de la humanitat tota.

Heus-ací la semblança de les pedres de Girona amb les pedres de Mallorca.

J. M. Mir Mas de Xexàs

DOS POEMES DE RAINER MARIA RILKE

Salut!, alat froment que vola a nord
i a sud i vers la seva nova sort.
Aquest vol teu com ha d'ésser-los car
als qui et cobdicien, els atzars!

Així, cada un d'ells se creu potent
per son alè — pèrfid ferment —.
Però a la fi vacil·les... Tanmateix
és aquest vacil·lar qui decideix!

* * *

Aigua llisquent, oblidadissa, aigua pressosa
que la dística terra va adollant,
vacil·la, només un petit instant,
— recorda-te'n — en la mà meva, closa.

Clara i ràpida amor, indiferència,
absència gairebé pel foll trepig,
tremola un lleu sojorn en l'entremig
del doble excés d'arribada i de partença.

P. PERICAY, adapt.

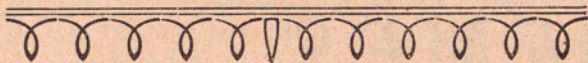

Cançó del viure clar

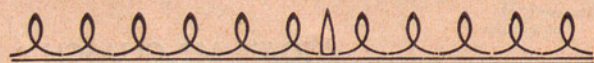
Una vida, dues vides,
quantes vides teniu vós?
Vós teniu la meva vida
i la vida de tots dos.
Vós teniu la vida xica
d'un infant que ve de lluny;
flor d'amor, fruita bonica,
com les cireres pel juny.
Vós sou la branca que es torç
en senyal de plenitud.
Vós teniu tota la força
de la meva joventut.
Vós porteu en la mirada

tot el goig del viure cla
i en la falda curullada
la collita de demà.
L'amor que ens omple de joia
s'ha tornat prometedor.
Un infant com una toia
amb els ulls plens de claror...
Una vida, dues vides,
quantes vides teniu vós?
Vós teniu la meva vida
i la vida de tots dos.

JOAN M.ª GUASCH

Aquesta curiosa i suggestiva fotografia ens mostra dos amics enyorats: Francesc Layret i Albert de Quintana, en una visita que varen fer a l'històric monestir de Ripoll. Que n'evocuen de records les simpàtiques figures d'aquests nobles lluitadors republicans i autonomistes!... Tots dos semblen encara ben vivents: diuieu que els tenim al davant i van a parlar-nos altre cop dels ideals estimats que han començat a triomfar.

Font de pastor

La vella filava
la font de pastor:
quan la neu rajava
tot era claror.
Preludi de vida!
sagrat naixement!
màgica florida
de la flor d'argent!...
I l'aigua rajava
feta caritat
pel qui caminava
tot assedegat.
Rajava tranquila
i us deia: Bebeu!
que la vella em fila
pels qui van a peu!...
I un s'agenollava
ple d'encantament
i amb la mà copsava
la gran flor d'argent.

JOAN M.ª GUASCH

De pas

Quan passava aprop
de la casa blanca,
gossos m'han lladrat
i la porta es tanca.
Quan ja soc passat,
tothom qui trobava
no em sap dir l'adéu,
ni me'l contestava.
—Gossos, no em lladreu,
no robo les cases,
tampoc pels camins
ni el fruit de les rases.
Robo més endins,
ànimes tancades
que vull espanyar
fent-les soleiades.
—Casa, no vull béns
ni res del que tanques,
no vull el que tens,
sinó el que et falta:
aquell bon amor
per donar-ho a un altre.

2, 2

JOSE PIJOAN

El "Girona F. C." durant la temporada passada

Recent ingressats en el grup B, després d'un torneig magne i d'una lluita portada amb tot l'entusiasme i saber pels nostres joves elements que formaven aleshores l'esquadra casolana que comandava Escuder, l'únic veterà (bella gesta aquella d'amor propi i sentit esportiu), era d'esperar un campionat afalagador, però la dissort en les jornades en forma de lesions, a més de la manca de maduresa per aquella categoria, féu que la classificació fos relativament fluixeta.

Acabat el campionat quedarem, com altres equips, sense partits quelcom interessants, doncs la Federació no s'ha donat cap cura en solucionar els casos dels clubs no classificats en els primers llocs, i ens decidirem en organitzar uns torneigs dits "Copa Generalitat" i "Copa Llevant". Tan bé el primer com el darrer ens demostraren plenament que s'obligava massa al nostre equip desarticulat completament després del campionat.

Durant aquest interval es jugà un "Unión Club d'Irun"-Girona"; els nostres hostes irunesos honoraren el nostre terreny, i la nostra afició es recreà amb les clàssiques jugades d'aquell equip amateur, excampió d'Espanya. La gentilesa dels seus directius féu possible que la nostra pista fos marc on quedés gravat un nom històric junt amb els altres de pretèrites temporades.

També un club s'oferí en condicions limitadíssimes per a l'homenatge a Corradi, i fou el "Centre d'Esports de Sabadell" el qual, deslliçant-se de compromisos de Directiva, jugà en el nostre camp i marcà també el seu nom model d'esportivitat en el nostre anotador.

En els torneigs abans esmentats, el "Girona" passa per una fase enterbolida, que fa trontollar el seu basament esportiu; s'abandona la seva primitiva estructuració econòmica per a convertir-nos en el paradís dels captadors de bolus. Veiem desfilar pel nostre camp nous elements cada partit, i tots ells de poca vàlua; augmenta el dèficit, se perden partits i l'afició es distancia d'aquells directius i jugadors. El camp resta reduït d'espectadors entusiàstics.

S'inicia una campanya de premsa ferma, resolta, doncs allò no podia continuar, i per fi una mica de llum torna a fer-se pel local del Cafè Norat. Nova Junta, una Comissió espor-

tiva d'antics jugadors, i ja tenim altra volta el campionat a sobre, que comença sota els millors auspicis.

Ja hem tornat a fiar amb els jugadors de casa i la moral és ferma. Són baixa de l'equip Comes, Balansà, Corredor P., Florenza, Teixidor, Vilar i Cases. Ingressen els següents: Gauchia, l'antic porter de la U. D. G., que ve del "Palafrugell", i quina fama no tenim de recordar; Bussot, el defensa estat del Barcelona, Espanyol i Júpiter, que aferma notablement la nostra potència defensiva; Ribas, del Palamós, que cobreix el lloc de mig centre que Comes deixava vacant; Vilata, del Torroella, tot voluntat, té el lloc de mig ala; Corominas, l'interior dret provinent del "Terrassa", i l'últim, el més jove, Pagès, del Cassà, l'extrem esquerre i un dels elements de més pervindre del nostre onze.

Durant aquest any esportiu es produeixen dos fets altament afectatius per a nosaltres. L'un és la creació i funcionament de la "Mutual Esportiva de Catalunya", i l'altre la mort del que fou nostre primer President del "Girona F. C.", Albert de Quintana i de León.

Aixecar el patriotisme a so de timbals i trompetes costa poc, però com tot el fet en un arranc d'explosió sentimental no té consistència i es perd amb la mateixa facilitat amb què s'ha enlairat. L'aficionat crea un semi-déu en el seu jugador favorit, però quan la dissort fa pressa d'aquell jugador, cau del seu pedestal on l'havia col·locat una inconsciència fanàtica; i el deixa esmicolat. Així havem vist com un jugador lesionat d'importància quedava abandonat per clubs i públics als seus propis recursos, sense preocupar a ningú que aquella víctima ho era per l'afició a l'esport i fins potser per l'ànim que en el seu esperit calent li donaven les cridòries dels seus admiradors. Considerar aquest cas i beneir el funcionament de la "Mutual", de quina definitiva empenta és part principal el Dr. Moragas, és cosa que se'ns deu ocórrer a quants anem a veure l'esport pel que té d'harmonie i formatiu.

Ve ara el cas de recordar la lesió de Corradi, el nostre amic i amic de tots els esportius. Aviat farà un any que el nostre camp vibrava d'inquietud per la sort d'aquella fractura i avui, com si no hagués passat res, ningú o poca gent es re-

corda que encara s'han d'arbitrar els recursos per a abonar aquelles obligades intervencions quirúrgiques. S'ha parlat de suscripcions, de carregar una quantitat per entrada, però l'assumpte es resolts molt, massa lentament. Quan un fresc va emportarse'n unes centes pessetes de les bones butxaques dels nostres socis, que, també val a dir-ho, es varen deixar sorprendre pels seus directius, els quals no devien consentir mai aquella vergonyosa recapta per un jugador que no ero nostre i del que es tenia gairebé la completa seguretat que no fitxaria, per què, doncs, no es pot saldar definitivament l'assumpte Corradi? L'esportivitat de la nostra afició no deu consentir que un cas tan enutjós romani encallat.

Qui recorda aquella Assemblea de constitució del "Girona F. C." en la que fou elegit President el Sr. Albert de Quintana i de León? Somrient, satisfet, donà les gràcies per la seva elecció, i se li tributà una entusiasta ovació de confiança. En aquells moments ningú pensava en què el nostre President seria un Diputat caatlà, que, lloregat amb la seva oratòria fàcil, elegant, subjec-

tiva, lluiria en el Parlament espanyol com a primera figura de la minoria catalana, afermada en les seves intervencions en els debats de la Llei del Divorci i la seva proposició sobre els Ajuntaments proclamats per l'article 29.

El "Girona F. C." s'enorgullia d'aquella au-rèola, i el nostre President era estimat i admirat de tothom. Aquella Deessa envejosa, tètrega, descarnada, va tèmer la puixança de Quintana i el té reclòs en el seu mantell funerari. L'esport de les nostres comarques i el "Girona" perderen amb ell el primer i més ferm puntal.

En aquella Assemblea necrològica es féu justícia, i ens plau remarcar-ho avui, a la gestió llarga i encertadíssima de D. Joaquim Melrano, el qual fou acomiadat amb un aplaudiment que mai s'havia dedicat a cap directiu en cesar en el seu càrrec; i que amb seguretat li ressonarà a les seves orelles per molt de temps, i a les d'aquells que aspiren a fer de la seva gestió un model.

DA PALOS

Equip "B" del "Girona F. C." que jugà a l'Estadi de Vista Alegre contra el "C. D. Arbúcies": Drets (d'esquerra a dreta): Trias, Torres, Comes, Vilagran, Pla, Plana, Carreras.

S ntats: Bussot (del primer equip), Dispès, Tarradellas, Balmanya.

En el centre, Amadeu Oliva, l'entusiasta iniciador i propulsor de l'equip "B".

L'equip "B" del "Girona F. C."

Digne d'esmentar-se i d'elogiar-se en el que es mereix és la brillant campanya que ha portat a cap durant la passada temporada l'equip "B" del "Girona F. C." El nombre de victòries que ha assolit aquest equip és veritablement impressionant; obtingué el títol de campió en el Torneig comarcal en què prengué part, i d'ençà de llavors que gairebé la totalitat de partits jugats s'han convertit en triomfs, que li han proporcionat un sòlid i meritíssim prestigi entre tots els nostres clubs comarcals.

L'equip "B" sorgí mercès a les iniciatives de l'entusiasta aficionat Amadeu Oliva, que sense reparar en cap mena de sacrifici anà compaginant un equip, es preocupà intensament de trobar joves jugadors i d'anar-los formant i entrenant. Feina esportiva, essencialment esportiva, i que nosaltres admirem molt més que els senzills èxits espectaculars.

Ens hem asimilat molt deficientment la modalitat esportiva que anomenem futbol. Tot el que ens sobra d'apassionament pels mers resultats externs ens manca de veritable interès per les actuacions netament, purament esportives.

Una entitat de futbol deuria perseguir com a finalitat primordial formar jugadors, anar-ne creant entre les joves promocions. I això, dissortadament, resta molt oblidat dels nostres cercles futbolístics. El públic que assisteix a presenciar els encontres s'interessa exclusivament — i excessivament — pel triomf momentani, per una brillant i sempre deletèria classificació en el Campionat. Tot el demés — la tasca interna, la fonamentalment esportiva, — el preocupa ben poc.

Per això una actuació com la portada a cap per Amadeu Oliva encara és més d'admirar, perquè es realitza entre un ambient poc propici i poc animador. Ningú més indicat que ell per a corroborar aquesta nostra asseveració. I malgrat, tots els obstacles han estat superats, i l'equip "B" resta avui plenament estabilitzat i podent oferir un conjunt notabilíssim, que confiem afermarà i millorarà durant la present temporada l'excel·lent impressió que produí en l'anterior.

RADI

L'ATLETISME A GIRONA

Un any més d'actuació atlètica porta la secció del Grup Excursionista i Esportiu Gironí. El nivell mig de la secció ha augmentat. En els darrers Campionats de Catalunya el Grup tornà a posar el bon nom deportiu de Girona a una altura envejable, ocupant un tercer lloc en la classificació general.

Un dels seus atletes, l'Albi Caselles, ha reconquerit el títol de campió de llançament del javalot i junt amb el quatrecentista Colomer, ha contribuït a forjar la victòria de Catalunya sobre els demés equips representants d'altres regions d'Ibèria, en els darrers campionats celebrats a Berasubi (Guipúzcoa).

Les marques "record" obtingudes per alguns

atletes evidencien el progrés constant de l'atletisme gironí.

* * *

Un nou club: "Atletes Units" ha vingut a la palestra. Porta l'escalf d'una joventut entusiasta i convençuda, procedent del G. E. i E. G. Les seves actuacions primeres mostren un esperit de proselitisme digne de notar. No obstant, cal remarcar que aquesta tasca educativa l'emprengueren anteriorment els elements del Grup. Moltes poblacions de les nostres comarques en són testimoni, sense que, malauradament, els entusiasmes d'aquells homes, es veïessin satisfets.

M. RIBAS SOLER

CASA = TAPIS

Rambla Libertat, 35

GERONA

JOSEP AGUSTI

Cereals i Llegums

JAUME I, 8 - TELÉFON, 385 - Girona

José Compta y Coma

Comercio de Pollería y Huevos

Puente Mayor, 107 - (Gerona)

Teléfono, núm. 12 (Sarriá de Ter)

NOVETATS

MANEL GUILLAMET

La casa que més bon
assortit presenta en

GUANTS
MITJES. qualitat garantitzada
MONEDERS
PELLS
PERFUMERIA

SEMPRE NOU
PREUS MOLT LIMITATS

Ciutadans, 11
GIRONA